

Uchwała Nr XLI/245/17
Rady Gminy Dąbrówno
z dnia 30 listopada 2017 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Dąbrówno na rok 2018.

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. jedn. Dz. U z 2017, poz. 1875), art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /t. jedn. z 2016 r. poz 487/oraz art. 10 ust.3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. jedn. Dz.U z 2017., poz. 783, ze zm.) Rada Gminy Dąbrówno **u c h w a l a**, co następuje:

§1

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Dąbrówno na rok 2018 w brzmieniu określonym w załączniku 1, stanowiącym integralną część niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dąbrówno.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 roku i podlega podaniu do publicznej wiadomości przez rozplakatowanie na tablicach ogłoszeń Urzędu Gminy Dąbrówno oraz wsiach sołeckich.

*Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XLI/245/17
Rady Gminy Dąbrówno
z dnia 30 listopada 2017 r.*

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII**

**DLA GMINY DĄBRÓWNO
NA ROK 2018**

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	3
II. ORGANIZACJA PROGRAMU.....	4
III. PODSTAWY PRAWNE	5
IV. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	5
V. DIAGNOZA PROBLEMU UZALEŻNIEŃ W GMINIE DĄBRÓWNO	7
V.1. SPOŻYWANIE NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH PRZEZ mieszkańców gminy Dąbrowno	8
V.2. CZYNNIKI SPRZYJAJĄCE UZALEŻNIENIOM	8
2.1. Bezrobocie	9
2.2. Przemoc w rodzinie	10
2.3. Dostępność napojów alkoholowych	12
V.3. ROZPOWSZECHNIENIE UZALEŻNIEŃ OD ALKOHOLU, NARKOTYKÓW I INNYCH I SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH ORAZ UZALEŻNIEŃ BEAHWIORALNYCH WŚRÓD MŁODZIEŻY GMINY DĄBRÓWNO	14
VI. DZIAŁANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH DZIAŁANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	15
6.1. Zadania gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	17
6.2. Zasady wynagradzania członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	17
VII. CEL I ZADANIA PROGRAMU	17
7.1. Cel główny	17
7.2. Zadania	18
VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU	18
IX. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII	18
X. MONITOROWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ W GMINIE	19
XI. REKOMENDOWANE DZIAŁANIA W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY	19
XII. SZCZEGÓŁOWY WYKAZ ZADAŃ REALIZOWANYCH W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.....	20

I. WSTĘP

Używanie alkoholu i narkotyków powoduje duże szkody zdrowotne i społeczne. Koniecznym staje się więc podejmowanie działań mających na celu ograniczanie popytu na alkohol i inne używki, jak również działań redukujących szkody zdrowotne i społeczne, będących skutkiem używania substancji psychoaktywnych. Aby zwiększyć skutecznych ww. działań powinny być one podejmowane przede wszystkim na poziomie lokalnym (gminnym). Do głównych szkód zdrowotnych spowodowanych nadużywaniem alkoholu należą między innymi: nadciśnienie, zaburzenia układu krążenia, zmiany nowotworowe. Oprócz ww. szkód zdrowotnych, do istotnych należą szkody społeczne spowodowane nadużywaniem alkoholu. Jako przykład takich szkód można podać: przestępczość, przemoc w rodzinie, naruszanie zasad bezpieczeństwa publicznego, wypadki komunikacyjne, ubóstwo, bezrobocie. Nie należy również pomijać wysokich kosztów ekonomicznych ponoszonych przez państwo spowodowanych problemami alkoholowymi. **Koszty te szacowane są przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na poziomie 1,3% PKB, tj. ok. 22,2 mld zł.**

Zadania własne gminy w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wynikają bezpośrednio z art. 41 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r. poz. 487). Wykonywane one są poprzez kształtowanie polityki społecznej, tak aby:

- tworzyć warunki sprzyjające realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu
- prowadzić działalność wychowawczą i informacyjną
- ograniczać dostępność alkoholu
- zapewnić rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie
- przeciwdziałać przemocy w rodzinie.

Do zadań własnych gminy należy „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu”. W szczególności zadania obejmują:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci

uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13,15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii, określone są w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm.). Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wykonywane są przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, w szczególności przez:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą
- ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych
- nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii
- zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii.

II. ORGANIZACJA PROGRAMU

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla gminy Dąbrówno, zwany dalej Programem, określa strategię gminy w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Dobór zadań zawartych w Programie oraz sposoby ich realizacji wynikają z potrzeb lokalnych i dostosowane są do możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe. Budowanie jednolitej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień na terenie gminy Dąbrówno, opiera się na systemowym wdrażaniu programów profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi działania w tym zakresie.

Program, w sposób kompleksowy podejmuje problemy dotyczące uzależnień od napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych, w tym nowych substancji tzw. „dopalaczy” oraz przemocy związanej z uzależnieniem. Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii opracowano zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2016-2020. Przy opracowaniu niniejszego Programu uwzględnione zostały także wskazówki

wynikające z Rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania

i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2018 roku oraz publikację Krajowego Biura ds. Zapobiegania Narkomanii pn. „Zasady tworzenia Gminnych Programów Przeciwdziałania Narkomanii”.

III. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek uchwalania niniejszego Programu wynika z art. 41 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r. poz. 487) oraz z art. 10 ust. 2-3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783).

Inne, wybrane akty prawne mające zastosowanie w realizacji zdań Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, w gminie Dąbrówno:

1. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2015 r. poz. 1916),
2. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2016r. poz. 239 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875),
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492),

IV. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Na dzień 07.11.2017 w Gminie Dąbrówno zamieszkiwało **4353** mieszkańców, w 18 sołectwach, które tworzy 26 miejscowości. Ilość mieszkańców w poszczególnych miejscowościach gminy w latach 2015, 2016 i 2017 (na dzień 07.11.2017) prezentuje poniższe zestawienie tabelaryczne:

L.p.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców		
		2015	2016	2017
1.	Bartki	36	36	38
2.	BRZEŻNO MAZURSKIE	105	106	104
3.	Dąbrowa	48	49	46
4.	DĄBRÓWNO	1026	1016	1010
5.	ELGNOWO	289	288	282
6.	Fiugajki	85	83	76

7.	GARDYNY	160	156	151
8.	Jabłonowo	109	109	107
9.	JAGODZINY	117	116	116
10.	Jakubowo	23	24	23
11.	Kalbornia	28	28	26
12.	LESZCZ	126	128	122
13.	LEWAŁD WIELKI	223	227	218
14.	ŁOGDOWO	37	34	31
15.	MARWAŁD	320	325	342
16.	ODMY	47	46	49
17.	OKRĄGŁE	91	91	92
18.	OSIEKOWO	146	143	144
19.	OSTROWITE	98	90	90
20.	Pląchawy	70	68	72
21.	SAMIN	538	539	531
22.	SAMINEK	89	88	91
23.	Stare Miasto	7	7	7
24.	TUŁODZIAD	179	186	188
25.	WĄDZYŃ	107	107	106
26.	WIERZBICA	295	294	291
RAZEM		4399	4384	4353

Tab. 1. Liczba mieszkańców Gminy Dąbrówno w latach 2015 - 2017. W tabeli wyróżnione zostały sołectwa. Źródło: pracowanie własne, UG Dąbrówno, 2017

Dane powyższe wskazują, że liczba mieszkańców gminy, w okresie ostatnich trzech lat zmniejszyła się o 46 osób (systematycznie z roku na rok spada, chociaż w analizie rocznej nie są to istotne statystycznie spadki). Analiza ludności gminy Dąbrówno, uwzględniająca zróżnicowanie wiekowe, w oparciu o dane z listopada 2017 roku, przedstawia poniższa tabela:

	WIEK		
	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny
Kobiety	428	1.239	478
Mężczyźni	469	1.504	235
Ogółem	897	2.743	713

Tab. 2. Liczba mieszkańców Gminy Dąbrówno z uwzględnieniem wieku – stan na 7.11.2017. Źródło: pracowanie własne, UG Dąbrówno, 2017

Z powyższej analizy struktury demograficznej wynika, że najliczniejszą grupę mieszkańców gminy Dąbrówno stanowią osoby w wieku produkcyjnym (mężczyźni w przedziale wiekowym 18 – 64 lat, kobiety w przedziale wieku 18 – 59 lat). **2743 osób jest w tym przedziale wiekowym, co stanowi 63 % ogółu mieszkańców gminy.** 20,6 % stanowią dzieci i młodzież do 18 roku życia, a osoby w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni powyżej 65 roku życia i kobiety powyżej 60 roku życia) stanowią 16,4 %.

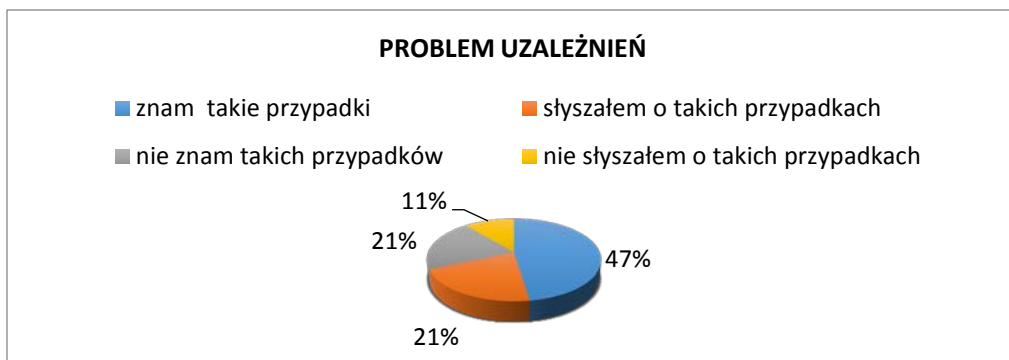
Dane te sugerują, że w wymiarze społecznym, główne problemy wskazane przez mieszkańców gminy Dąbrówno w badaniach przeprowadzonych w ramach „Diagnozy problemów społecznych” w 2016 roku, dotyczą w głównej mierze osób w wieku produkcyjnym.

V. DIAGNOZA PROBLEMU UZALEŻNIEŃ W GMINIE DĄBRÓWNO

Jak wynika z badań przeprowadzonych wśród mieszkańców, w ramach diagnozy problemów społecznych w gminie Dąbrówno w 2016 roku (raport z badań został ogłoszony w grudniu 2016 roku) **jako problemy społeczne w gminie Dąbrówno wymagające pilnej interwencji**, ankietowani uznali: 1) **problemy związane z uzależnieniem** (wyboru takiego dokonało aż 57% ankietowanych), 2) **problemy związane z przemocą domową** (52,7%), 3) **problemy związane z zatrudnieniem** (47,5% wskazań). Wyniki badań jednoznacznie wykazały, że dla większości mieszkańców gminy najważniejszymi okazały się problemy związane z nadużywaniem alkoholu/uzależnieniem oraz przemocą domową. Nadal dużym problemem dla mieszkańców jest zatrudnienie/ znalezienie stałej pracy. W dalszej kolejności ankietowani jako wymagające pilnej interwencji uznali: **problemy związane z funkcjonowaniem rodzin i problemy związane z wychowaniem i edukacją dzieci i młodzieży.** Wyborów takich dokonało odpowiednio: 45,3% i 44,6%.¹

Na skalę tego zjawiska i wagę problemu wskazują odpowiedzi ankietowanych: wypowiedzi blisko połowy badanych (47%), świadczą o tym, że znają z własnego doświadczenia osoby uzależnione lub mające problem alkoholowy; 21% ankietowanych o takich przypadkach osób uzależnionych słyszało. Można więc przyjąć w oparciu o wyniki badań, że **blisko 70% ankietowanych zna osoby uzależnione lub słyszało o takich osobach – mieszkańcach gminy.** Dane te obrazuje poniższy wykres

¹ Raport „Diagnoza problemów społecznych w Gminie Dąbrówno” 2016, str.24

Wykres 1. Ocena skali zjawiska uzależnienia od alkoholu, wg opinii mieszkańców gminy Dąbrówno biorących udział w badaniach ankietowych w 2016 roku

V.1. SPOŻYWANIE NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH PRZEZ MIESZKAŃCÓW GMINY DĄBRÓWNO

Aby oszacować ilość spożywanego przez mieszkańców gminy Dąbrówno alkoholu (wszystkich jego rodzajów łącznie) przeanalizowane zostały wpływy za sprzedaż alkoholu wynikające z wydanych zezwoleń, na każdy rodzaj napojów alkoholowych: zezwoleń A na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu (najczęściej jest to piwo), zezwoleń B na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych zawierających od 4,5% do 8% alkoholu (głównie jest to wino), i zezwoleń C na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu są to już mocne trunki, jak wódka.

Aby ocenić jak zmieniało się na przestrzeni ostatnich pięciu lat spożycie alkoholu wśród mieszkańców gminy Dąbrówno, zestawiono wartości sprzedaży alkoholu w latach 2012 – 2016 (wg składanych przez sprzedawców do Urzędu Gminy Dąbrówno oświadczeń o wartości sprzedanego alkoholu). Dane te obrazuje tabela 3.

Wartość sprzedaży alkoholu wg oświadczeń składanych przez sprzedawców Gminy Dąbrówno				
2012	2013	2014	2015	2016
1.104.051	1.616.391	2.038.282	2.795.000	2.608.883
100%	146,4%	184,6%	253,2%	236,3%

Tabela 3. Wartość sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Dąbrówno, wg oświadczeń sprzedawców. Źródło: opracowanie własne, UG Dąbrówno, 2017

Dane zawarte w zestawieniu tabelarycznych wskazują na znaczący wzrost spożycia alkoholu przez mieszkańców gminy Dąbrówno. Przyjmując za bazę wyjściową wartość sprzedaży w roku 2012 (jako 100%), w okresie od 2012 do 2016 spożycie wzrosło o około 150%, z kwoty 1.104.051 zł do kwoty 2.608.883 zł, a w rekordowym roku 2015 mieszkańcy gminy wydali na zakup alkoholu blisko 2.800.000 zł. Wartość ta wydaje się utrzymywać na zbliżonym poziomie w roku 2017. Niepokojącym wydaje się tempo wzrostu spożycia alkoholu: w 2013 w stosunku do roku poprzedniego wartość

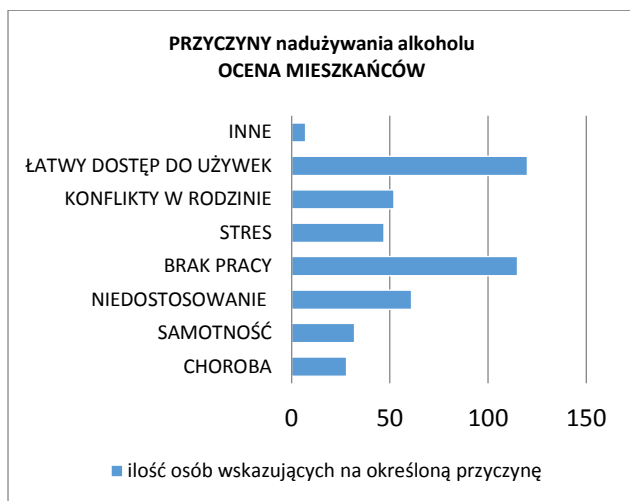
sprzedaży wzrosła o 512 tys. zł, w 2014 w stosunku do roku poprzedzającego o 421 tys. zł, w 2015 o 756 tys. zł.

Dane te potwierdzają odczucia samych mieszkańców, pytanych w badaniu ankietowym w 2016 roku o nasilenie problemu uzależnień od alkoholu na terenie gminy Dąbrówno (**57% ankietowanych uznało uzależnienie za największy problem społeczny**). W badaniu tym aż 70% ankietowanych udzieliło odpowiedzi, że zna osoby uzależnione od alkoholu lub słyszało o takich osobach – mieszkańcach gminy.

V.2. CZYNNIKI SPRZYJAJĄCE UZALEŻNIENIOM

Wyniki diagnozy problemów społecznych gminy Dąbrówno, przeprowadzonej w 2016 roku wskazują, że ankietowani jako główne przyczyny problemu uzależnienia występujące w gminie wskazali: **łatwy dostęp do używek**, w tym alkoholu (odpowiedzi takiej udzieliło 39% badanych) i **brak pracy** (38% ankietowanych w problemach z zatrudnieniem upatruje głównej przyczyny uzależnienia). Na trudności z przystosowaniem się do zmieniających się warunków zewnętrznych wskazało 19,5% ankietowanych a ok. 16% wiązało uzależnienie z konfliktami w rodzinie i stresem towarzyszącym sytuacjom problemowym. Ankietowani wskazywali również **silne powiązanie zjawiska przemocy domowej**

z problemem alkoholowym.

Wykres 2. Ocena przyczyn uzależnienia i nadużywania alkoholu, wg opinii mieszkańców gminy Dąbrówno biorących udział w badaniu ankietowym w 2016 roku (Diagnoza problemów społecznych w gminie Dąbrówno)

2.1. Bezrobocie

Problem bezrobocia jest jednym z głównych problemów społecznych mieszkańców gminy Dąbrówno. Na wagę problemu wskazują zarówno wyniki ankiety przeprowadzonej wśród mieszkańców w ramach badań w 2016 roku jak również dane statystyczne. Analiza powodów przyznawania pomocy przez GOPS w Dąbrównie wskazuje, że bezrobocie od wielu lat jest głównym powodem wsparcia

udzielanego przez GOPS. Z informacji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrównie wynika, że **systematycznie, z roku na rok wzrasta procentowy udział przyznawanych świadczeń rodzinom z tytułu bezrobocia**. W roku **2014 rodziny te stanowiły 59%** wszystkich korzystających z pomocy rodzin; w 2015 – 56%, w 2016 – 58%, a **w roku 2017 aż 69%**.

W tej sytuacji wysoce niepokojącym jest zestawienie powyższych danych (dotyczących bezrobocia) z danymi dotyczącymi ilości środków finansowych przeznaczanych przez mieszkańców gminy na zakup alkoholu (w roku 2016: 2.608.883 zł). **Sugerują, że alkohol jest ważną pozycją w budżetach domowych rodzin, niezależnie od sytuacji materialnej i zjawiska bezrobocia**. Na uwagę zasługuje również fakt, że samodzielnie jako wyodrębniony problem, uzależnienie od alkoholu, w statystykach zajmuje coraz wyższą pozycję. W roku 2015 zaledwie 0,6% wszystkich objętych pomocą GOPS rodzin, stanowiły rodziny z problemem alkoholowym. W roku 2016 stanowiły już 1,2 % a w roku 2017 aż 6,2%.

Powód przyznania pomocy	2015			2016			2017	
	Liczba rodzin	%	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	%	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	%
Bezrobocie	180	56,6	784	149	58	662	155	68,9
Alkoholizm	2	0,6	9	3	1,2	12	14	6,2

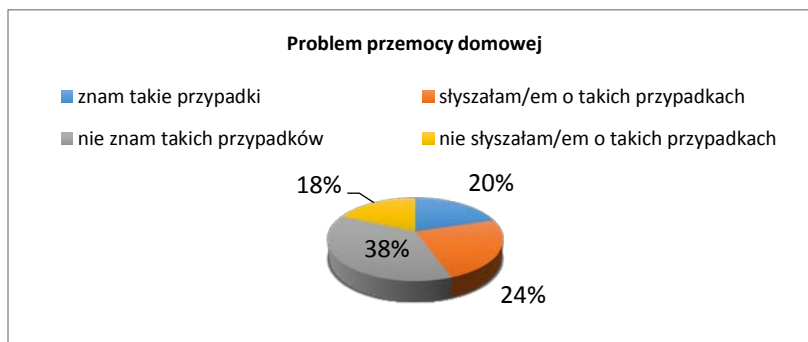
Tabela 4. Dane własne, uzyskane z GOPS Dąbrówno, 2017 (stan na dn. 10.11.2017)

Na uwagę zasługuje również fakt, że z jednej strony dane statystyczne wskazują na niski status materialny wielu rodzin zamieszkujących teren gminy Dąbrówno (**aż 225 rodzin, które liczą 954 osoby, korzystało ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w roku 2017**), głównie z tytułu bezrobocia, z drugiej strony, z informacji Powiatowego Urzędu Pracy w Ostródzie wynika, że w roku 2017 we wrześniu 2017 roku z gminy Dąbrówno były zarejestrowane zaledwie ogółem 262 osoby bezrobotne, zaś bezrobotnych z prawem do zasiłku 44 (w sierpniu 2017 roku było to analogicznie: 260 i 47; w lipcu 2017 roku: 255 i 49).

2.2. Przemoc w rodzinie

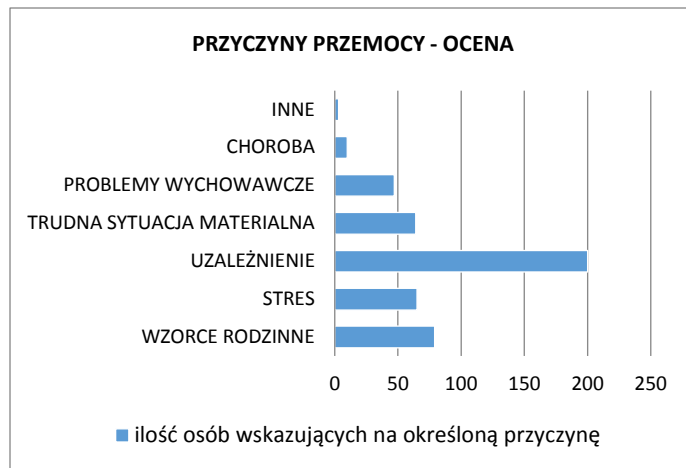
Zjawisko przemocy w nierozłączny sposób wiąże się z problemem alkoholowym występującym w rodzinach. Według danych statystycznych Policji większość sprawców fizycznego lub psychicznego znęcania się nad członkami rodziny działa pod wpływem alkoholu lub innych środków psychoaktywnych. Działania informacyjne w skali całego kraju oraz lokalne, w tym cykliczne kampanie „przeciw przemocy” przyczyniają się do zwiększenia wśród ofiar i świadków przemocy świadomości dotyczącej poznania swoich praw oraz nazw i adresów instytucji pomocowych.

Problem przemocy domowej na terenie gminy Dąbrówno do 2016 roku nie był poddawany bardziej wnikliwym i szczegółowym badaniom jakościowym i ilościowym. Zauważony został w ostatnim czasie, w związku z podjęciem szerszych działań adresowanych do rodzin borykających się z problemem uzależnienia. Zjawisko przemocy domowej „wypłynęło” również przy zacieśnianiu współpracy, pomiędzy służbami działającymi na rzecz rodziny, w ramach prac Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i rozszerzenia działań pomocowych Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jakie miało miejsce w okresie ostatnich dwóch lat. W badaniach przeprowadzonych w ramach diagnozy problemów społecznych w gminie Dąbrówno w 2016 roku, 20% ankietowanych udzieliło odpowiedzi, że zna osobiście przypadki rodzin, w których występuje problem przemocy domowej a 24% mieszkańców biorących udział w badaniu słyszało o tym, że w jakiejś konkretnej rodzinie dochodzi do przemocy. Wykres obrazuje wyniki badań w tym obszarze.

Wykres 3. Ocena występowania zjawiska przemocy domowej, wg wiedzy mieszkańców gminy Dąbrówno biorących udział w badaniu diagnozy problemów społecznych w gminie Dąbrówno, 2016 (Diagnoza problemów społecznych w gminie Dąbrówno”)

W percepcji mieszkańców gminy problem przemocy domowej na terenie gminy Dąbrówno mocno powiązany jest z problemem uzależnienia od alkoholu. Mieszkańcy biorący udział w badaniach ankietowych właśnie **uzależnienie** wskazali jako **główną przyczynę przemocy w rodzinie**. Opinię taką wyraziło aż 65,2% ankietowanych. Drugim co do ważności czynnikiem odpowiedzialnym za zachowania przemocowe sprawców w ocenie badanych były: przekazywane **wzorce rodzinne** (wyboru takiego dokonało 25,7%) oraz **stres i trudna sytuacja materialna** (na tę przyczynę przemocy wskazało ok. 21% ankietowanych). Jako przyczynę, która również może mieć duży wpływ na przemoc domową uznali ankietowani także problemy wychowawcze (15% wyborów).

Wykres 4. Przyczyny zjawiska przemocy domowej, wg opinii mieszkańców gminy Dąbrówno biorących udział w badaniu. („Diagnoza problemów społecznych w gminie Dąbrówno”)

Jako najbardziej skuteczne formy pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową ankietowani wskazali: **konieczność izolowania sprawców od ofiar** przemocy, jako warunek konieczny i niezbędny (53,7% ankietowanych izolację konieczny i niezbędny (53,7% ankietowanych izolację sprawców przemocy uznało za istotną formę pomocy ofiarom przemocy); **leczenie uzależnień**, jako konsekwencję postrzegania przez ankietowanych, problemu przemocy domowej w powiązaniu przyczynowo – skutkowych z problemem uzależnienia (wskazania takiego dokonało 56,3% badanych) oraz **łatwiejszy dostęp do poradnictwa psychologicznego i terapeuty uzależnień** (42% opowiedziało się za zwiększeniem dostępności do pomocy specjalistów).

Z danych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrównie, wynika, że do 10 listopada 2017 roku, do przewodniczącej wpłynęło 16 formularzy „Niebieska Karta –A” wszczynających procedurę „Niebieskiej Karty”. Ponadto wpłynęły 4 formularze w rodzinach, w których procedura już się toczyła (wszystkie formularze wypełnione przez funkcjonariuszy Policji). W 14 przypadku procedura została uruchomiona przez funkcjonariuszy Policji, w 1 przez pracownika socjalnego i w 1 przypadku przez pracownika oświaty. Dla porównania w roku 2016, do Przewodniczącego wpłynęło 13 formularzy „Niebieska Karta –A”, wszczynających procedury „Niebieskiej Karty”.

Z powyższych danych wynika że zjawisko przemocy w Gminie Dąbrówno z roku na roku narasta i konieczne jest kompleksowe oraz wzmożone działanie wszystkich służb działających na rzecz rodziny. Niepokojący jest również fakt, iż osoby wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc

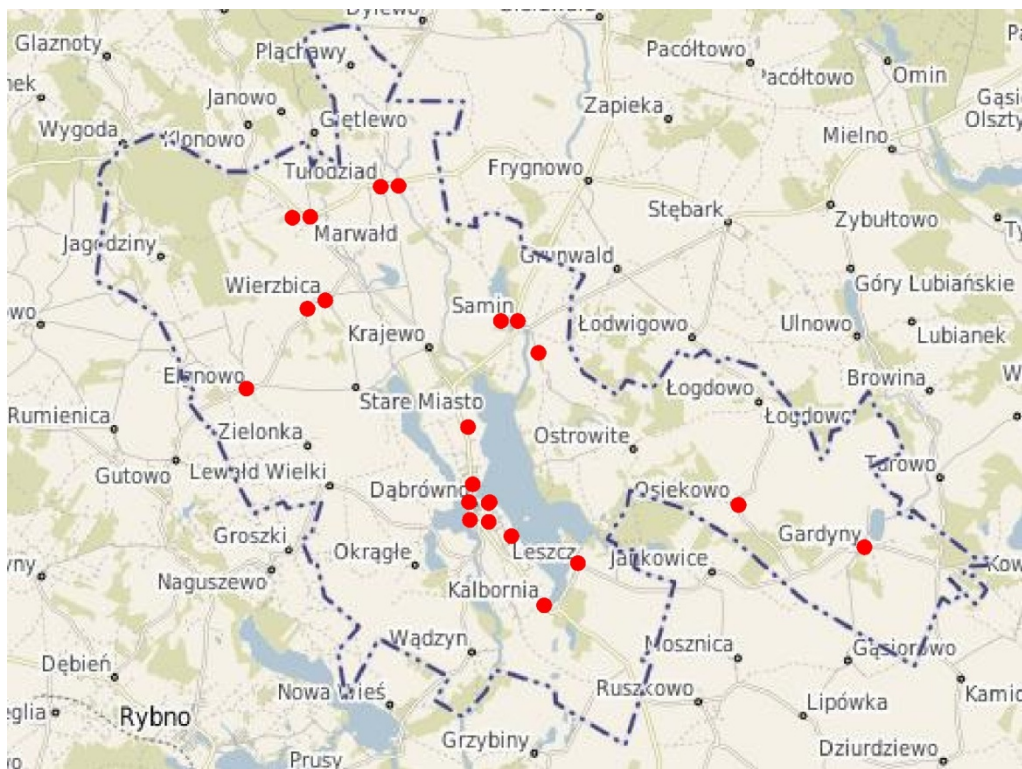
w rodzinie, w większości procedur dopuszczają się przemocy wobec rodziny po spożyciu alkoholu, co sugeruje, że jest to istotny problem w naszej Gminie. Z opinii członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrównie wynika również, że wciąż mała jest świadomość wśród

społeczności co do możliwości korzystania z bezpłatnej pomocy i zmiany sytuacji w rodzinie oraz praw osób pokrzywdzonych.

2.3. Dostępność napojów alkoholowych

Ustawowe ograniczenia dostępności alkoholu Zgodnie z zapisami art.12 ust.1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Rada Gminy ustala w drodze uchwały, dla terenu gminy liczbę punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, jak i w miejscu sprzedaży oraz zasady usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. „Liczba punktów sprzedaży, o których mowa w ust.1 , oraz usytuowanie miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych, powinny być dostosowane do potrzeb ograniczania dostępności alkoholu, określonych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych” Uchwała Rady Gminy Dąbrówno Nr VI/61/11 z dnia 5 maja 2011 r.

Na poniższej mapce zaznaczono orientacyjne punkty sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Dąbrówno.

Uchwała Rady Gminy Dąbrówno z dnia 11 maja 2011 (Uchwała Nr VI/61/11) określa liczbę /limit/ punktów sprzedaży napojów alkoholowych i wynosi 30 detal i 10 gastronomia. Na dzień dzisiejszy limit nie został wykorzystany. §2 ww. uchwały ustala następujące zasady usytuowania miejsc sprzedaży

i podawania napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscach i poza miejscem sprzedaży:

1) punkty sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nie mogą być usytuowane w odległości mniejszej niż 30m od: a) placówek oświatowo – wychowawczych, b) obiektów kultu religijnego, c) obiektów sportowych,

2) pomiaru odległości dokonuje się najkrótszą drogą wzdłuż ciągów komunikacyjnych od drzwi wejściowych miejsc określonych w pkt.1 do drzwi wejściowych miejsc sprzedaży lub podawania napojów alkoholowych.

Uchwały stanowią prawo miejscowe, regulują ponadto jeszcze inne ważne i istotne z zakresu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi działania (Uchwała Nr VI/61/11; Uchwała XV/144/2012).

Na terenie gminy znajdują się 3 szkoły podstawowe (Publiczna Szkoła Podstawowa w Dąbrównie, Publiczna Szkoła Podstawowa w Elgnowie i Publiczna Szkoła Podstawowa w Marwałdzie; klasy gimnazjalne zostały włączone do Publicznej Szkoły Podstawowej w Dąbrównie), obiekty kultu religijnego oraz obiekty sportowe. W gminie Dąbrówno zamieszkuje aktualnie 4.353 osób, obecnie na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypada 165 dorosłych. Aktualnie (w 2017 roku) na terenie gminy funkcjonuje 21 punktów sprzedaży alkoholu (sprzedaż alkoholu wg kategorii A prowadzą wszystkie punkty, sprzedaż alkoholu kategorii B – 15 punktów, kategorii C – 13).

W 2017 roku nie przeprowadzono kontroli punktów sprzedaży alkoholu, ponieważ zmiany na stanowisku pełnomocnika, członków GKRPA i zmiany w przepisach spowodowały zawieszenie realizacji zadania. W szkoleniu dotyczącym Kontroli punktów sprzedaży uczestniczył tylko jeden członek GKRPA oraz jeden pracownik UG odpowiedzialny za wydawanie pozwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Zadanie zostanie zrealizowane w roku 2018.

W 2017 roku wydano 3 postanowienia (pozytywna opinia GKRPA) w sprawie zaopiniowania wniosków o zezwolenie na sprzedaż alkoholu na terenie gminy. W przypadku jednego punktu sprzedaży alkoholu Gmina wszczęła procedurę cofnięcia pozwolenia.

W okresie 2012 – 2017 podjęto jedną decyzję w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Cofnięcie zezwoleń na sprzedaż alkoholu może mieć miejsce z powodu sprzedaży alkoholu osobom do lat 18; z powodu zakłócania porządku publicznego; z powodu nieprzestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości, w art.18 ust. 7 pkt 1-8; oraz z powodu przedstawienia fałszywych danych w oświadczeniu o wartości sprzedaży napojów alkoholowych.

V.3. ROZPOWSZECHNIENIE UZALEŻNIEŃ OD ALKOHOLU, NARKOTYKÓW I INNYCH I SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH ORAZ UZALEŻNIEŃ BEAHWIORALNYCH WŚRÓD MŁODZIEŻY GMINY DĄBRÓWNO

Nie jest znany aktualny stan rozpowszechnienia uzależnień od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień tzw. behawioralnych wśród młodzieży z terenu gminy Dąbrówno. Szczególnie trudne do oszacowania, nawet na podstawie ogólnopolskich badań jest zagrożenie uzależnieniem od narkotyków i tzw. dopalaczy. Z uwagi na wdrażaną w bieżącym roku szkolnym reformę edukacyjną, wiedza na temat ww. problemu staje się niezmiernie ważna przy planowaniu

i podejmowaniu działań profilaktycznych (zarówno tych z obszaru profilaktyki uniwersalnej jak i profilaktyki selektywnej). Uczniowie starsi pojawili się w szkole podstawowej, a zgodnie z prawidłowościami rozwojowymi, dzieci w tym okresie są szczególnie narażone na eksperymentowanie z używkami oraz podatne na wpływy rówieśnicze. Pamiętać należy również, że „dopalacze” są łatwo dostępne w sprzedaży internetowej.

Wobec powyższego stanu, koniecznym wydaje się zaplanowanie i przeprowadzenie w roku 2018 diagnozy rozpowszechnienia używek: alkoholu, narkotyków i dopalaczy wśród młodzieży z terenu gminy Dąbrówno. Badania takie zostaną przeprowadzone przy współudziale pedagogów szkolnych, a raport po diagnozie posłuży opracowaniu strategii działań profilaktycznych w ww. obszarach.

Odwołując się do danych ogólnopolskich możemy stwierdzić, że od początku realizacji cyklicznych ogólnopolskich badań ESPAD (1995 rok), nadal na pierwszym miejscu wśród najpopularniejszych narkotyków jest marihuana. Spośród uczniów trzecich klas gimnazjum, chociaż raz w życiu paliło marihuanę lub haszysz (przetwory konopi indyjskiej) 27,7% uczniów. Dla uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych analogiczny wskaźnik wynosi 53,2%. Odsetek osób uważających marihuanę i haszysz za łatwe do zdobycia, rośnie wraz z wiekiem. Tego typu odpowiedzi udziela ponad połowa (51,3%) uczniów z trzecich klas gimnazjum oraz trzy piąte (62,2%) ankietowanych z drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Dane te jednak wydaje się, że nie uwzględniają w wystarczającym stopniu specyfiki szkół wiejskich.

Niemal wszyscy badani słyszeli także o „dopalaczach”, jednak tylko 8,3% uczniów klas trzecich gimnazjów i 6,9% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych było kiedykolwiek w sklepie z „dopalaczami”. Odsetki uczniów, którzy kiedykolwiek używali dopalaczy są równie niskie (7,8% gimnazjalistów i 12,2% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). W ciągu ostatnich 30 dni „dopalaczy” używało 2% gimnazjalistów i 0,7% uczniów szkół ponadgimnazjalnych (wyniki badań „Młodzież 2016” CBOS, 2017). W tym obszarze również wyniki badań ogólnopolskich mogą jednak odbiegać znacząco

od rzeczywistości w szkołach wiejskich, gdzie właśnie dostęp do dopalaczy może być o wiele łatwiejszy aniżeli do narkotyków.

VI. DZIAŁANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Do zadań wójta zgodnie z art. 4 ust 3 ustawy należy powołanie Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Szczegółowe zadania Komisji zostały określone w załączniku Nr1 Zarządzenia Wójta nr Or.0050.49.2015 z dnia 11 sierpnia 2015 r. Można je ogólnie określić jako: 1. inicjowanie działań w zakresie określonym w ust.1 oraz podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, 2. kontrola zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wydają opinię w drodze postanowień stanowiące warunek wydania zezwolenia przez Wójta na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych.

Analiza sprawozdań z działań podejmowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazuje, że **w 2014 roku GKRPA nie skierowała żadnego z mieszkańców gminy Dąbrówno na badania w przedmiocie uzależnienia, nie przeprowadzono kontroli punktów sprzedaży alkoholu działających na terenie gminy**, nie prowadzono rejestru zgłaszających się po pomoc do Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego działającego przy GKRPA, nie działała grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym, utrzymujących abstynencję, nie został też skierowany ani jeden wniosek dotyczący podjęcia działań w związku z uzależnieniem, nie została skierowana żadna sprawa do sądu celem sądowego zobowiązania osoby uzależnionej do podjęcia leczenia odwykowego. Dane te wskazują, że **do 2014 roku „polityka” gminy w zakresie przeciwdziałania problemom uzależnienia polegała de facto na kreatywnym negowaniu występowania tego zjawiska.**

W roku 2015 nastąpił widoczny w dokumentacji sprawozdawczej „zwrot” w prowadzonej polityce gminy w tym zakresie. Aktywnie działać zaczął Punkt Konsultacyjno – Informacyjny przy GKRPA: zatrudniony został specjalista psychoterapii uzależnień (w wymiarze: 10 godzin miesięcznie), przeprowadzono 96 konsultacji, udzielono pomocy terapeutycznej 18 osobom, mieszkańcom gminy Dąbrówno. W roku 2015 odbyło się 12 posiedzeń Komisji. Na posiedzeniach Komisji po rozpatrzeniu wszystkich zgłoszeń, skierowano 43 wnioski dotyczące podjęcia działań w związku z występowaniem problemu alkoholowego. 4 osoby zostały skierowane na badania w przedmiocie uzależnienia, 4 wnioski zostały złożone do Sądu Rejonowego w Ostródzie, w sprawie zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego. Przeprowadzono również 1 kontrolę punktów sprzedaży alkoholu na terenie gminy Dąbrówno.

W 2016 roku wzrosła ilość działań podjętych przez Gminna Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Nadal funkcjonuje Punkt Konsultacyjno – Informacyjny przy GKRPA. W stosunku do

roku ubiegłego wzrosła ilość udzielonych konsultacji udzielonych przez terapeutę uzależnień (do 30 listopada 2016 roku udzielono 108 konsultacji, co stanowi wzrost o 12). Wzrosła też liczba osób, mieszkańców gminy korzystających z pomocy terapeuty w Punkcie do 22 (stan na dn. 30 listopada 2016 roku). W ramach działań Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego przy GKRPA w roku 2016 powstała grupa wsparcia dla osób z problemem uzależnienia utrzymujących abstynencję. Grupa liczy 8 osób, mieszkańców gminy, do 30 listopada 2016 roku odbyło się 19 spotkań grupy wsparcia. Wzrosła też ilość posiedzeń GKRPA – do listopada 2016 roku odbyło się 13 spotkań komisji, łącznie założonych zostało 80 teczek. Wzrost ilościowy dotyczył wszystkich działań szczegółowych podejmowanych przez GKRPA: do 30 listopada 2016 roku wzrosła ilość wniosków do podjęcia działań (46 wniosków, wzrost o 3 w stosunku do roku ub.), wrosła ilość skierowań na badania w przedmiocie uzależnienia (5 skierowań, wzrost o 1), skierowano 3 sprawy do sądu, 1 jest w trakcie przygotowania (w zw. z zobowiązaniem do podjęcia leczenia). W 2016 roku przeprowadzono również 1 kontrolę punktu sprzedaży alkoholu. Do 15 listopada 2017 roku odbyło się 13 posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, planowane jest jeszcze jedno spotkanie w grudniu 2017 roku. Wydano 27 wezwań przed GKRPA do mieszkańców gminy w związku z otrzymaniem wniosków o nadużywaniu alkoholu (dotyczyły 22 osób, przy czym niektóre osoby wzywano więcej, niż jeden raz). Zaproszono również 4 wnioskodawców, w celu uzyskania dodatkowych informacji.

Całość działań podjętych przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrównie jednoznacznie wskazuje na występowanie problemu uzależnienia wśród mieszkańców gminy, który do 2015 roku nie został prawidłowo zdiagnozowany.

Dynamikę zmian w tym zakresie obrazują dane z tabeli 5. Nadmienić należy, że rok 2016 był rokiem wyjątkowym pod względem dostępności pomocy psychologicznej dla mieszkańców gminy Dąbrówno, w związku z realizacją programu „zanim będzie za późno – przeciwko przemocy w Gminie Dąbrówno”.

	2015	2016	2017
Ilość konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym	96	108	75
Ilość osób objętych pomocą specjalistyczną	18	22	19
Ilość posiedzeń GKRPA	12	13	14
Ilość spotkań Grupy wsparcia		19	40

Tabela 5. Dane statystyczne dotyczące funkcjonowania Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego i GKRPA w Dąbrównie. Źródło: dane własne, GKRPA, 2017.

6.1. Zadania gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy: 1. Inicjowanie działań dotyczących realizacji Programu. 2. Współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. 3. Prowadzenie działalności informacyjnej,

służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych. 4. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w szczególności udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych i motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, kierowanie osób zgłoszonych do Komisji na specjalistyczne badania diagnostyczne (diagnoza choroby), kierowanie do sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, udział w postępowaniu sądowym. 5. Wydawanie opinii o zgodności z uchwałami Rady Gminy lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu, zgodnie z art. 18 ust. 8 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. 6. Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z zapisami Ustawy. 7. Udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy.

6.2. Zasady wynagradzania członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych

Za udział w posiedzeniu Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członek Komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 100,- zł (słownie: sto złotych). Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest lista obecności sporządzona na posiedzeniu Komisji.

VII. CEL I ZADANIA PROGRAMU

Ustawa o zdrowiu publicznym [Ustawa z dnia 11 września 2015 r. (Dz.U. z 2015 r., poz. 1916)] w art. 19 pkt 4 wprowadziła zmiany do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Między innymi art. 41 ust. 2 otrzymał brzmienie: „Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika”

7.1. Cel główny

Celem głównym Programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Dąbrówno; podejmowanie działań zmierzających do zmiany struktury spożycia i wzorów używania napojów alkoholowych oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

7.2. Zadania

Wykaz zadań realizowanych w ramach Programu zamieszczony jest w Rozdziale XII: Szczegółowy wykaz zadań realizowanych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja zadań w ramach Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla Gminy Dąbrówno finansowana będzie ze środków własnych Gminy pochodzących w 100% z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Dodatkowym źródłem finansowania mogą być inne środki, pozyskiwane zarówno przez Gminę, jak też realizatorów i partnerów, których wykaz zamieszczono w Rozdziale XII.

IX. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Za koordynację i realizację Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla gminy Dąbrówno odpowiedzialny jest Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii realizowany jest we współpracy z innymi podmiotami, w tym: 1) podmiotami i instytucjami realizującymi zadania z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w ramach swoich zadań statutowych, 2) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 3) organizacjami pozarządowymi, 4) organizacjami kościelnymi i związkami wyznaniowymi. Szczegółowy wykaz zadań Programu przedstawiony został w Rozdziale XII. W tabeli zawarte są zadania Programu wraz ze wskaźnikami ich wykonania oraz wskazani są realizatorzy zadań.

X. MONITOROWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ W GMINIE DĄBRÓWNO

Monitorowanie sytuacji w zakresie uzależnień od alkoholu i narkotyków stanowi podstawę do planowania działań profilaktycznych oraz oceny ich skuteczności. Monitorowanie zjawisk związanych z uzależnieniami na terenie gminy Dąbrówno polegać będzie w szczególności na: 1) przeprowadzaniu cyklicznych badań na temat skali uzależnień na terenie gminy; 2) ewaluacji realizowanych programów profilaktycznych i terapeutycznych, 3) analizie sprawozdań z realizacji zadań. Dane te są przydatne przy podejmowaniu decyzji dotyczących ewaluacji podejmowanych działań programowych oraz przy planowaniu kolejnych działań profilaktycznych mających na celu przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w środowiskach rodzinnych.

W roku 2018 zaplanowane zostały badania w dwóch obszarach: 1) badanie problemu inicjacji i spożywania alkoholu przez młodzież i 2) sytuacji braku tolerancji i odrzucenia przez rówieśników, w środowisku młodzieży ze starszych klas szkół podstawowych. Badaniami zostaną objęci uczniowie wszystkich szkół gminy Dąbrówno.

XI. REKOMENDOWANE DZIAŁANIA W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY

Analiza danych zawartych w części diagnostycznej Programu pokazuje, że istotnymi czynnikami sprzyjającymi rozwojowi uzależnień w gminie Dąbrówno są przede wszystkim: **przemoc, bezrobocie, niski status społeczno – materialny oraz nieprawidłowo funkcjonowanie rodzin.**

Koniecznym więc jest: 1) Intensyfikacja działań mających na celu zmniejszanie skali zjawiska przemocy w rodzinie, poprzez różne formy doskonalenia umiejętności i kompetencji społecznych, w tym rodzicielskich wśród grup ryzyka, 2) Prowadzenie działań profilaktycznych: realizacja programów profilaktyki selektywnej wśród grup szczególnie narażonych na uzależnienie (np. członków rodzin z problemem przemocy), 3) Prowadzenie profilaktyki selektywnej, skierowanej do grup młodzieży eksperymentującej z alkoholem 4) Realizacja działań profilaktycznych, w tym realizacja programów z zakresu profilaktyki uniwersalnej (szczególnie z wykorzystaniem programów rekomendowanych: [www.parpa](http://www.parpa.pl), www.narkomania.gov, www.ore.edu.pl oraz programów zalecanych, w ramach dobrych praktyk przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie), adresowanych do dzieci i młodzieży, 4) Kontynuowanie dobrych praktyk oraz poszukiwanie nowych form współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy, 5) Prowadzenie działań edukacyjnych, adresowanych do społeczności lokalnej, mających na celu zwiększenie świadomości na temat rozmiaru problemu alkoholowego w gminie, 6) Zwiększenie dostępności do pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i osób współuzależnionych, 7) Zwiększenie pomocy rodzinom z problemem przemocy domowej, 8) Podnoszenie kompetencji społecznych oraz umiejętności wychowawczych rodziców (wśród rodzin o niskim statusie społecznym).

XII. SZCZEGÓŁOWY WYKAZ ZADAŃ REALIZOWANYCH W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Do zadań własnych gminy, zgodnie z Ustawą z dn. 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r., poz. 487 j.t.), należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu (art. 41 ust. 1).

W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,

- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej. Zadania te są realizowane w ramach corocznie uchwalanych gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (rekomendacje PARPA 2018).

Ustawa o zdrowiu publicznym [Ustawa z dnia 11 września 2015 r. (Dz.U. z 2015 r., poz. 1916)] w art. 19 pkt 4 wprowadziła zmiany do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Między innymi art. 41 ust. 2 otrzymał brzmienie: **„Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.** Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika”

Realizując gminne programy, należy przestrzegać ustawowego wymogu, aby każde zadanie, które zostanie wpisane do gminnego programu, miało związek z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w rozumieniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ponieważ tylko na takie zadania mogą zostać wydatkowane środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o czym mówi art. 111 „W celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art. 41 gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18”.

W kontekście nowego brzmienia art. 41 , planując działania w ramach gminnych programów, należy jednocześnie uwzględnić zadania wskazane do realizacji przez Narodowy Program Zdrowia.

WYKAZ ZADAŃ REALIZOWANYCH W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Zadanie gminy zgodnie z ustawą ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU		
Działania	Wskaźniki	Realizacja kierunku działań określonego w Narodowym Programie Zdrowia
Prowadzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin: udzielanie pomocy osobom uzależnionym i członkom rodzin z problemem alkoholowym (przez terapeutę uzależnień i psychologa).	<ul style="list-style-type: none"> - ilość konsultacji specjalistycznych - ilość dyżurów psychologa i terapeuty uzależnień) 	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
Współpraca z poradniami specjalistycznymi (w tym poradniami leczenia uzależnień i współuzależnienia).	<ul style="list-style-type: none"> - ilość placówek zdrowotnych, świadczących pomoc dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem, z którymi nawiązana została stała współpraca 	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
Pomoc w organizacji i działaniu grup wsparcia dla osób uzależnionych na terenie gminy.	<ul style="list-style-type: none"> - ilość osób korzystających z pomocy grup wsparcia - ilość spotkań 	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
Prowadzenie działań edukacyjno – korekcyjnych dla sprawców przemocy domowej.	<ul style="list-style-type: none"> - ilość osób stosujących przemoc, uczestniczących w spotkaniach edukacyjno - korekcyjnych - ilość spotkań 	3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie motywowania do podjęcia leczenia odwykowego oraz kierowania do konkretnych placówek terapeutycznych.	<ul style="list-style-type: none"> - ilość posiedzeń komisji - ilość osób zmotywowanych do podjęcia leczenia 	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa

Zadanie gminy zgodnie z ustawą UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE, POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ, A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE		
Prowadzenie poradnictwa w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym dla: uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem, członków ich rodzin oraz osób doświadczających kryzysu, w tym z zaburzeniami emocjonalnymi	<ul style="list-style-type: none"> - ilość konsultacji specjalistycznych - ilość dyżurów psychologa i terapeuty uzależnień) 	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne 2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych 3.1.1 Edukacja Zdrowotna 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
Wspieranie programów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży, realizowanych na terenie placówek edukacyjnych na terenie gminy.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci i młodzieży objętych programami socjoterapeutycznymi 	2.3.2 Profilaktyka selektywna 3.2.2 Profilaktyka selektywna
Organizacja i dofinansowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje realizatorów Programu.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających ze szkoleń 	2.2 Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii 3.1.2 Szkolenie kadr
Przeprowadzenie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych z terenu gminy Dąbrówno.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób biorących udział w szkoleniu - liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w których sprzedawcy zostali objęci szkoleniem 	3.1.1 Edukacja Zdrowotna 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
Przeprowadzenie szkoleń i konferencji dla osób zawodowo zajmujących się działaniami profilaktycznymi i terapeutycznymi.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób, realizująca działania profilaktyczne i terapeutyczne w gminie, uczestnicząca w szkoleniach i konferencjach - ilość szkoleń i konferencji 	2.2 Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii 3.1.2 Szkolenie kadr
Pomoc prawna adresowana do osób doświadczających przemocy domowej, osób uzależnionych i współuzależnionych (w ramach współpracy z radcą prawnym zatrudnionym w Urzędzie Gminy).	<ul style="list-style-type: none"> - liczba udzielonych porad prawnych 	3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa

Realizacja warsztatów i szkoleń dla rodziców z zakresu prawidłowego pełnienia funkcji rodzicielskich i przeciwdziałania przemocy domowej (wzmacnianie czynników chroniących)	<ul style="list-style-type: none"> - ilość warsztatów i szkoleń dla rodziców - liczba rodziców, uczestniczących - w warsztatach - i szkoleniach podnoszących kompetencje rodzicielskie - ilość placówek zaangażowanych w realizację zadania 	3.1.1 Edukacja Zdrowotna 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
Ścisła współpraca nauczycieli, wychowawców, pedagogów, pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, policjantów, kuratorów sądowych w zakresie przeciwdziałania przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> - ilość spotkań roboczych w ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego 	3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
Zadanie gminy zgodnie z ustawą PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ I EDUKACYJNEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII, W SZCZEGÓLNOŚCI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY, W TYM PROWADZENIE POZALEKCYJNYCH ZAJĘĆ SPORTOWYCH, A TAKŻE FINANSOWANIE DZIAŁAŃ NA RZECZ DOŻYWIANIA DZIECI UCZESTNICZĄCYCH W POZALEKCYJNYCH PROGRAMACH OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH		
Realizacja programów profilaktyki uniwersalnej, w tym uwzględniających tematykę uzależnień behawioralnych, nowych środków psychoaktywnych tzw. „dopalaczy” oraz problematykę palenia tytoniu, ze szczególnym uwzględnieniem programów z <i>Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego</i> (prowadzonego przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, PARPA, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Instytut Psychiatrii i Neurologii).	<ul style="list-style-type: none"> - ilość realizowanych programów profilaktycznych - ilość podmiotów realizujących programy profilaktyczne - liczba dzieci - i młodzieży biorącej udział w programach profilaktycznych - liczba rodziców i opiekunów biorących udział w programach profilaktycznych 	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 3.2.1 Profilaktyka uniwersalna
Realizacja programów profilaktyki selektywnej i wskazującej, w tym programów uwzględniających problematykę nowych środków psychoaktywnych tzw. „dopalaczy”, ze szczególnym uwzględnieniem programów z <i>Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego</i>	<ul style="list-style-type: none"> - ilość realizowanych programów profilaktycznych - ilość podmiotów realizujących programy profilaktyczne - liczba dzieci i młodzieży biorącej udział w programach 	2.3.2 Profilaktyka selektywna 2.3.3 Profilaktyka wskazująca 3.2.2 Profilaktyka selektywna 3.2.3 Profilaktyka wskazująca

(prowadzonego przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, PARPA, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Instytut Psychiatrii i Neurologii).	<ul style="list-style-type: none"> - profilaktycznych - liczba rodziców i opiekunów biorących udział w programach profilaktycznych 	
Realizacja działań minimalizujących występowanie ryzykownych zachowań wśród dzieci i młodzieży poprzez kształtowanie i wzmacnianie czynników chroniących w ramach realizacji programów rozwoju osobistego i społecznego	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób biorących udział w programach - ilość podmiotów realizujących programy 	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 2.3.2 Profilaktyka selektywna 3.2.1 Profilaktyka uniwersalna 3.2.2 Profilaktyka selektywna
Wspieranie realizacji konkretnych programów profilaktycznych adresowanych do konkretnych grup (dzieci i młodzież), realizowanych w świetlicach wiejskich – realizatorzy zatrudnieni na umowę zlecenie.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób biorących udział w programach - ilość podmiotów realizujących programy 	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 2.3.2 Profilaktyka selektywna 3.2.1 Profilaktyka uniwersalna 3.2.2 Profilaktyka selektywna
Przeprowadzenie badań społecznych dotyczących używania alkoholu i narkotyków oraz zagrożeń uzależnieniami behawioralnymi wśród młodzieży gminy Dąbrówno.	<ul style="list-style-type: none"> - ilość przeprowadzonych badań - ilość osób biorących udział w badaniach 	2.5 monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania substancji odurzających, substancji psychotropowych i nowych środków psychoaktywnych oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych 3.4 Diagnozowanie i badanie zjawisk związanych z używaniem alkoholu
Promowanie abstynencji i zdrowego stylu życia, w szczególności poprzez: <ol style="list-style-type: none"> 1) realizację pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego 2) organizację kampanii edukacyjnych 3) organizację festynów rodzinnych 4) publikacji wyników badań dotyczących uzależnień 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowo – rekreacyjnych - ilość kampanii edukacyjnych - ilość festynów rodzinnych i miejsc organizacji - ilość publikacji prasowych, artykułów, informacji on-line o tematyce uzależnień 	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne 3.1.1 Edukacja Zdrowotna
Przeprowadzenie społecznej kampanii przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu wśród dorosłych mieszkańców gminy	<ul style="list-style-type: none"> - ilość placówek która wzięła udział w kampanii 	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne 3.1.1 Edukacja Zdrowotna

Dąbrówno.		
Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych i informacyjnych o tematyce uzależnień.	- ilość zakupionych materiałów informacyjnych oraz literatury fachowej	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne 3.1.1 Edukacja Zdrowotna
Dofinansowanie dożywiania dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach profilaktycznych.	- liczba uczestników zajęć	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 2.3.2 Profilaktyka selektywna 3.2.1 Profilaktyka uniwersalna 3.2.2 Profilaktyka selektywna
Zadanie gminy zgodnie z ustawą WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH, SŁUŻĄCEJ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH		
Wspieranie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych lokalnych organizacji pozarządowych, działających na terenie gminy Dąbrówno.	- ilość organizacji włączonych w działania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	3.1.1 Edukacja Zdrowotna 2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 2.3.2 Profilaktyka selektywna 3.2.1 Profilaktyka uniwersalna 3.2.2 Profilaktyka selektywna 2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne
Budowanie lokalnych koalicji działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, poprzez porozumienia z innymi samorządami, zwłaszcza z gminami sąsiadującymi przy współpracy z samorządem województwa.	- ilość lokalnych koalicji działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	3.1.1 Edukacja Zdrowotna
Zadanie gminy zgodnie z ustawą PODEJMOWANIE INTERWENCJI W ZWIĄZKU Z NARUSZENIEM PRZEPISÓW OKREŚLONYCH W ART. 131 I 15 USTAWY ORAZ WYSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM W CHARAKTERZE OSKARŻYCIELA PUBLICZNEGO		
Kontrola zgodności oświadczeń składanych przez przedsiębiorcę i kwoty opłaty.	- ilość podmiotów, z którymi odbyły się konsultacje i kontrola zgodności składanych oświadczeń	3.1.3 Zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów
Zadanie gminy zgodnie z ustawą WPIERANIE ZATRUDNIENIA SOCJALNEGO		
Współpraca z Centrum Integracji Społecznej w Ostródzie	- ilość uczestników programu zatrudnienia socjalnego z terenu gminy Dąbrówno objętych reintegracją	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa

Realizatorami i partnerami w realizacji wyżej wymienionych działań będą:

Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Dąbrówno

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrównie

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Dąbrównie

Specjaliści ds. uzależnień w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrównie

Gminny Ośrodek Zdrowia w Dąbrównie

Urząd Gminy Dąbrówno

Publiczna Szkoła Podstawowa w Dąbrównie

Szkoła Podstawowa w Elgnowie i Marwałdzie

Komisariat Policji w Dąbrównie

Sąd Rejonowy w Ostródzie

Porania Leczenia Uzależnień w Działdowie i Ostródzie

Lokalne organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe

Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii – Ośrodek Rozwoju Edukacji

**Preliminarz wydatków związanych z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii
w gminie Dąbrówno – 2018**

- po stronie dochodów		Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych kwocie ogólnej		60.000,00zł
Rozdział 85153 w tym:		Przeciwdziałanie narkomanii		2.400,00zł
§4210	300,00zł	Zakup materiałów edukacyjnych dot. Przeciwdziałania narkomanii i szkodliwości substancji psychoaktywnych (dopalaczy) na potrzeby realizacji szkolnych programów profilaktycznych dla uczniów gimnazjum		400,00 zł
§4300	700,00zł	Zakup usług związanych z realizacją szkolnych i pozaszkolnych programów profilaktycznych związanych z narkomanią , w tym szkolenia dla realizatorów szkolnych.		2000,00zł.
Rozdział 85154 w tym:		Przeciwdziałanie alkoholizmowi		57.600,00zł.
§4170		łącznie ze składkami	Wynagrodzenie bezosobowe dla:	37.200,00 zł.
	16.800,00zł	1400 x 12 mc	- dla pełnomocnika Wójta	
	10.200,00zł	85 zł x 10h (850,00zł/mc) 850 zł x 12 mc	- specjalisty terapeuty w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym działającym przy GKRPA	
	10.200,00zł	85 zł x 10h (850,00zł./mc) 850 zł x 12 mc	-specjalisty psychologa w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym działającym przy GKRPA	
§4210	1.000,00zł	Zakup materiałów biurowych na potrzeby: - działalności GKRPA, Punktu Konsult.- Inf.		4.000,00zł
	1.000,00 zł	Zakup broszur informacyjnych, poradników,		
	2.000,00złzł	Zakup materiałów do realizacji szkolnych programów profilaktycznych		
§4300	3.700,00zł	Zakup usług związanych ze szkoleniami dla członków GKRPA i GZI		13.700,00zł
	9.000.00zł	Zakup usług związanych z realizacją szkolnych i pozaszkolnych programów profilaktycznych – w tym szkolenia realizatorów szkolnych oraz diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących.		
	1.000,00 zł	Zakup artykułów spożywczych dla uczestników szkoleń, uczniów, grup wsparcia, grup AA z Punktu Konsult – Informacyjnego		
§4390	1.800,00 zł	Zakup usług związanych z wykonaniem opinii biegłych sądowych /opinia		1.800,00zł

		psychologa, psychoterapeuty uzależnień, lekarza psychiatry/	
§4410	600,00zł	Podróże służbowe pełnomocnika, członków GKRPA	600,00zł
§4430	200,00zł	Opłaty sądowe wnoszone przez GKRPA jako wnioskodawcy o zastosowanie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego	300,00zł
	100,00 zł	Opłata za wydanie postanowienia w sprawie wniosku GKRPA o zastosowanie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego.	
		suma	60.000,00zł

*Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XLI/245/17
Rady Gminy Dąbrówno
z dnia 30 listopada 2017 r.*

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII**

**DLA GMINY DĄBRÓWNO
NA ROK 2018**

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	3
II. ORGANIZACJA PROGRAMU.....	4
III. PODSTAWY PRAWNE	5
IV. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	5
V. DIAGNOZA PROBLEMU UZALEŻNIEŃ W GMINIE DĄBRÓWNO	7
V.1. SPOŻYWANIE NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH PRZEZ mieszkańców gminy Dąbrowno	8
V.2. CZYNNIKI SPRZYJAJĄCE UZALEŻNIENIOM	8
2.1. Bezrobocie	9
2.2. Przemoc w rodzinie	10
2.3. Dostępność napojów alkoholowych	12
V.3. ROZPOWSZECHNIENIE UZALEŻNIEŃ OD ALKOHOLU, NARKOTYKÓW I INNYCH I SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH ORAZ UZALEŻNIEŃ BEAHWIORALNYCH WŚRÓD MŁODZIEŻY GMINY DĄBRÓWNO	14
VI. DZIAŁANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH DZIAŁANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	15
6.1. Zadania gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	17
6.2. Zasady wynagradzania członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	17
VII. CEL I ZADANIA PROGRAMU	17
7.1. Cel główny	17
7.2. Zadania	18
VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU	18
IX. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII	18
X. MONITOROWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ W GMINIE	19
XI. REKOMENDOWANE DZIAŁANIA W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY	19
XII. SZCZEGÓŁOWY WYKAZ ZADAŃ REALIZOWANYCH W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.....	20

I. WSTĘP

Używanie alkoholu i narkotyków powoduje duże szkody zdrowotne i społeczne. Koniecznym staje się więc podejmowanie działań mających na celu ograniczanie popytu na alkohol i inne używki, jak również działań redukujących szkody zdrowotne i społeczne, będących skutkiem używania substancji psychoaktywnych. Aby zwiększyć skutecznych ww. działań powinny być one podejmowane przede wszystkim na poziomie lokalnym (gminnym). Do głównych szkód zdrowotnych spowodowanych nadużywaniem alkoholu należą między innymi: nadciśnienie, zaburzenia układu krążenia, zmiany nowotworowe. Oprócz ww. szkód zdrowotnych, do istotnych należą szkody społeczne spowodowane nadużywaniem alkoholu. Jako przykład takich szkód można podać: przestępczość, przemoc w rodzinie, naruszanie zasad bezpieczeństwa publicznego, wypadki komunikacyjne, ubóstwo, bezrobocie. Nie należy również pomijać wysokich kosztów ekonomicznych ponoszonych przez państwo spowodowanych problemami alkoholowymi. **Koszty te szacowane są przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na poziomie 1,3% PKB, tj. ok. 22,2 mld zł.**

Zadania własne gminy w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wynikają bezpośrednio z art. 41 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r. poz. 487). Wykonywane one są poprzez kształtowanie polityki społecznej, tak aby:

- tworzyć warunki sprzyjające realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu
- prowadzić działalność wychowawczą i informacyjną
- ograniczać dostępność alkoholu
- zapewnić rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie
- przeciwdziałać przemocy w rodzinie.

Do zadań własnych gminy należy „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu”. W szczególności zadania obejmują:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci

uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13,15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii, określone są w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm.). Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wykonywane są przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, w szczególności przez:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą
- ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych
- nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii
- zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii.

II. ORGANIZACJA PROGRAMU

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla gminy Dąbrówno, zwany dalej Programem, określa strategię gminy w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Dobór zadań zawartych w Programie oraz sposoby ich realizacji wynikają z potrzeb lokalnych i dostosowane są do możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe. Budowanie jednolitej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień na terenie gminy Dąbrówno, opiera się na systemowym wdrażaniu programów profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi działania w tym zakresie.

Program, w sposób kompleksowy podejmuje problemy dotyczące uzależnień od napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych, w tym nowych substancji tzw. „dopalaczy” oraz przemocy związanej z uzależnieniem. Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii opracowano zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2016-2020. Przy opracowaniu niniejszego Programu uwzględnione zostały także wskazówki

wynikające z Rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania

i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2018 roku oraz publikację Krajowego Biura ds. Zapobiegania Narkomanii pn. „Zasady tworzenia Gminnych Programów Przeciwdziałania Narkomanii”.

III. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek uchwalania niniejszego Programu wynika z art. 41 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r. poz. 487) oraz z art. 10 ust. 2-3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783).

Inne, wybrane akty prawne mające zastosowanie w realizacji zdań Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, w gminie Dąbrówno:

1. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2015 r. poz. 1916),
2. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2016r. poz. 239 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875),
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492),

IV. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Na dzień 07.11.2017 w Gminie Dąbrówno zamieszkiwało **4353** mieszkańców, w 18 sołectwach, które tworzy 26 miejscowości. Ilość mieszkańców w poszczególnych miejscowościach gminy w latach 2015, 2016 i 2017 (na dzień 07.11.2017) prezentuje poniższe zestawienie tabelaryczne:

L.p.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców		
		2015	2016	2017
1.	Bartki	36	36	38
2.	BRZEŻNO MAZURSKIE	105	106	104
3.	Dąbrowa	48	49	46
4.	DĄBRÓWNO	1026	1016	1010
5.	ELGNOWO	289	288	282
6.	Fiugajki	85	83	76

7.	GARDYNY	160	156	151
8.	Jabłonowo	109	109	107
9.	JAGODZINY	117	116	116
10.	Jakubowo	23	24	23
11.	Kalbornia	28	28	26
12.	LESZCZ	126	128	122
13.	LEWAŁD WIELKI	223	227	218
14.	ŁOGDOWO	37	34	31
15.	MARWAŁD	320	325	342
16.	ODMY	47	46	49
17.	OKRĄGŁE	91	91	92
18.	OSIEKOWO	146	143	144
19.	OSTROWITE	98	90	90
20.	Pląchawy	70	68	72
21.	SAMIN	538	539	531
22.	SAMINEK	89	88	91
23.	Stare Miasto	7	7	7
24.	TUŁODZIAD	179	186	188
25.	WĄDZYŃ	107	107	106
26.	WIERZBICA	295	294	291
RAZEM		4399	4384	4353

Tab. 1. Liczba mieszkańców Gminy Dąbrówno w latach 2015 - 2017. W tabeli wyróżnione zostały sołectwa. Źródło: pracowanie własne, UG Dąbrówno, 2017

Dane powyższe wskazują, że liczba mieszkańców gminy, w okresie ostatnich trzech lat zmniejszyła się o 46 osób (systematycznie z roku na rok spada, chociaż w analizie rocznej nie są to istotne statystycznie spadki). Analiza ludności gminy Dąbrówno, uwzględniająca zróżnicowanie wiekowe, w oparciu o dane z listopada 2017 roku, przedstawia poniższa tabela:

	WIEK		
	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny
Kobiety	428	1.239	478
Mężczyźni	469	1.504	235
Ogółem	897	2.743	713

Tab. 2. Liczba mieszkańców Gminy Dąbrówno z uwzględnieniem wieku – stan na 7.11.2017. Źródło: pracowanie własne, UG Dąbrówno, 2017

Z powyższej analizy struktury demograficznej wynika, że najliczniejszą grupę mieszkańców gminy Dąbrówno stanowią osoby w wieku produkcyjnym (mężczyźni w przedziale wiekowym 18 – 64 lat, kobiety w przedziale wieku 18 – 59 lat). **2743 osób jest w tym przedziale wiekowym, co stanowi 63 % ogółu mieszkańców gminy.** 20,6 % stanowią dzieci i młodzież do 18 roku życia, a osoby w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni powyżej 65 roku życia i kobiety powyżej 60 roku życia) stanowią 16,4 %.

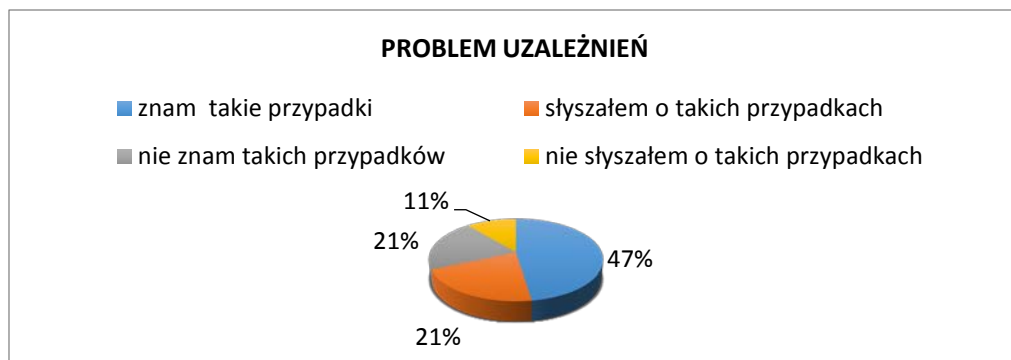
Dane te sugerują, że w wymiarze społecznym, główne problemy wskazane przez mieszkańców gminy Dąbrówno w badaniach przeprowadzonych w ramach „Diagnozy problemów społecznych” w 2016 roku, dotyczą w głównej mierze osób w wieku produkcyjnym.

V. DIAGNOZA PROBLEMU UZALEŻNIEŃ W GMINIE DĄBRÓWNO

Jak wynika z badań przeprowadzonych wśród mieszkańców, w ramach diagnozy problemów społecznych w gminie Dąbrówno w 2016 roku (raport z badań został ogłoszony w grudniu 2016 roku) **jako problemy społeczne w gminie Dąbrówno wymagające pilnej interwencji**, ankietowani uznali: 1) **problemy związane z uzależnieniem** (wyboru takiego dokonało aż 57% ankietowanych), 2) **problemy związane z przemocą domową** (52,7%), 3) **problemy związane z zatrudnieniem** (47,5% wskazań). Wyniki badań jednoznacznie wykazały, że dla większości mieszkańców gminy najważniejszymi okazały się problemy związane z nadużywaniem alkoholu/uzależnieniem oraz przemocą domową. Nadal dużym problemem dla mieszkańców jest zatrudnienie/ znalezienie stałej pracy. W dalszej kolejności ankietowani jako wymagające pilnej interwencji uznali: **problemy związane z funkcjonowaniem rodzin i problemy związane z wychowaniem i edukacją dzieci i młodzieży.** Wyborów takich dokonało odpowiednio: 45,3% i 44,6%.¹

Na skalę tego zjawiska i wagę problemu wskazują odpowiedzi ankietowanych: wypowiedzi blisko połowy badanych (47%), świadczą o tym, że znają z własnego doświadczenia osoby uzależnione lub mające problem alkoholowy; 21% ankietowanych o takich przypadkach osób uzależnionych słyszało. Można więc przyjąć w oparciu o wyniki badań, że **blisko 70% ankietowanych zna osoby uzależnione lub słyszało o takich osobach – mieszkańcach gminy.** Dane te obrazuje poniższy wykres

¹ Raport „Diagnoza problemów społecznych w Gminie Dąbrówno” 2016, str.24

Wykres 1. Ocena skali zjawiska uzależnienia od alkoholu, wg opinii mieszkańców gminy Dąbrówno biorących udział w badaniach ankietowych w 2016 roku

V.1. SPOŻYWANIE NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH PRZEZ MIESZKAŃCÓW GMINY DĄBRÓWNO

Aby oszacować ilość spożywanego przez mieszkańców gminy Dąbrówno alkoholu (wszystkich jego rodzajów łącznie) przeanalizowane zostały wpływy za sprzedaż alkoholu wynikające z wydanych zezwoleń, na każdy rodzaj napojów alkoholowych: zezwoleń A na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu (najczęściej jest to piwo), zezwoleń B na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych zawierających od 4,5% do 8% alkoholu (głównie jest to wino), i zezwoleń C na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu są to już mocne trunki, jak wódka.

Aby ocenić jak zmieniało się na przestrzeni ostatnich pięciu lat spożycie alkoholu wśród mieszkańców gminy Dąbrówno, zestawiono wartości sprzedaży alkoholu w latach 2012 – 2016 (wg składanych przez sprzedawców do Urzędu Gminy Dąbrówno oświadczeń o wartości sprzedanego alkoholu). Dane te obrazuje tabela 3.

Wartość sprzedaży alkoholu wg oświadczeń składanych przez sprzedawców Gminy Dąbrówno				
2012	2013	2014	2015	2016
1.104.051	1.616.391	2.038.282	2.795.000	2.608.883
100%	146,4%	184,6%	253,2%	236,3%

Tabela 3. Wartość sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Dąbrówno, wg oświadczeń sprzedawców. Źródło: opracowanie własne, UG Dąbrówno, 2017

Dane zawarte w zestawieniu tabelarycznych wskazują na znaczący wzrost spożycia alkoholu przez mieszkańców gminy Dąbrówno. Przyjmując za bazę wyjściową wartość sprzedaży w roku 2012 (jako 100%), w okresie od 2012 do 2016 spożycie wzrosło o około 150%, z kwoty 1.104.051 zł do kwoty 2.608.883 zł, a w rekordowym roku 2015 mieszkańcy gminy wydali na zakup alkoholu blisko 2.800.000 zł. Wartość ta wydaje się utrzymywać na zbliżonym poziomie w roku 2017. Niepokojącym wydaje się tempo wzrostu spożycia alkoholu: w 2013 w stosunku do roku poprzedniego wartość

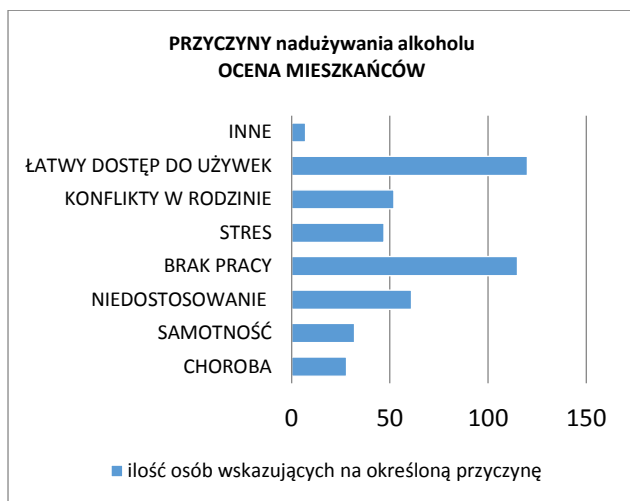
sprzedaży wzrosła o 512 tys. zł, w 2014 w stosunku do roku poprzedzającego o 421 tys. zł, w 2015 o 756 tys. zł.

Dane te potwierdzają odczucia samych mieszkańców, pytanych w badaniu ankietowym w 2016 roku o nasilenie problemu uzależnień od alkoholu na terenie gminy Dąbrówno (**57% ankietowanych uznało uzależnienie za największy problem społeczny**). W badaniu tym aż 70% ankietowanych udzieliło odpowiedzi, że zna osoby uzależnione od alkoholu lub słyszało o takich osobach – mieszkańcach gminy.

V.2. CZYNNIKI SPRZYJAJĄCE UZALEŻNIENIOM

Wyniki diagnozy problemów społecznych gminy Dąbrówno, przeprowadzonej w 2016 roku wskazują, że ankietowani jako główne przyczyny problemu uzależnienia występujące w gminie wskazali: **łatwy dostęp do używek**, w tym alkoholu (odpowiedzi takiej udzieliło 39% badanych) i **brak pracy** (38% ankietowanych w problemach z zatrudnieniem upatruje głównej przyczyny uzależnienia). Na trudności z przystosowaniem się do zmieniających się warunków zewnętrznych wskazało 19,5% ankietowanych a ok. 16% wiązało uzależnienie z konfliktami w rodzinie i stresem towarzyszącym sytuacjom problemowym. Ankietowani wskazywali również **silne powiązanie zjawiska przemocy domowej**

z problemem alkoholowym.

Wykres 2. Ocena przyczyn uzależnienia i nadużywania alkoholu, wg opinii mieszkańców gminy Dąbrówno biorących udział w badaniu ankietowym w 2016 roku (*Diagnoza problemów społecznych w gminie Dąbrówno*)

2.1. Bezrobocie

Problem bezrobocia jest jednym z głównych problemów społecznych mieszkańców gminy Dąbrówno. Na wagę problemu wskazują zarówno wyniki ankiety przeprowadzonej wśród mieszkańców w ramach badań w 2016 roku jak również dane statystyczne. Analiza powodów przyznawania pomocy przez GOPS w Dąbrównie wskazuje, że bezrobocie od wielu lat jest głównym powodem wsparcia

udzielanego przez GOPS. Z informacji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrównie wynika, że **systematycznie, z roku na rok wzrasta procentowy udział przyznawanych świadczeń rodzinom z tytułu bezrobocia**. W roku **2014 rodziny te stanowiły 59%** wszystkich korzystających z pomocy rodzin; w 2015 – 56%, w 2016 – 58%, a **w roku 2017 aż 69%**.

W tej sytuacji wysoce niepokojącym jest zestawienie powyższych danych (dotyczących bezrobocia) z danymi dotyczącymi ilości środków finansowych przeznaczanych przez mieszkańców gminy na zakup alkoholu (w roku 2016: 2.608.883 zł). **Sugerują, że alkohol jest ważną pozycją w budżetach domowych rodzin, niezależnie od sytuacji materialnej i zjawiska bezrobocia**. Na uwagę zasługuje również fakt, że samodzielnie jako wyodrębniony problem, uzależnienie od alkoholu, w statystykach zajmuje coraz wyższą pozycję. W roku 2015 zaledwie 0,6% wszystkich objętych pomocą GOPS rodzin, stanowiły rodziny z problemem alkoholowym. W roku 2016 stanowiły już 1,2 % a w roku 2017 aż 6,2%.

Powód przyznania pomocy	2015			2016			2017	
	Liczba rodzin	%	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	%	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	%
Bezrobocie	180	56,6	784	149	58	662	155	68,9
Alkoholizm	2	0,6	9	3	1,2	12	14	6,2

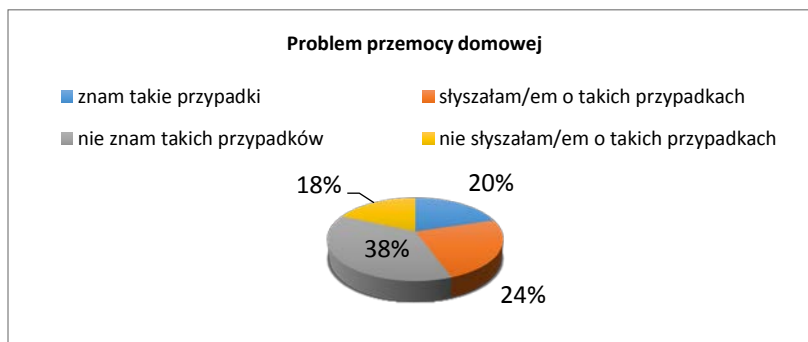
Tabela 4. Dane własne, uzyskane z GOPS Dąbrówno, 2017 (stan na dn. 10.11.2017)

Na uwagę zasługuje również fakt, że z jednej strony dane statystyczne wskazują na niski status materialny wielu rodzin zamieszkujących teren gminy Dąbrówno (**aż 225 rodzin, które liczą 954 osoby, korzystało ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w roku 2017**), głównie z tytułu bezrobocia, z drugiej strony, z informacji Powiatowego Urzędu Pracy w Ostródzie wynika, że w roku 2017 we wrześniu 2017 roku z gminy Dąbrówno były zarejestrowane zaledwie ogółem 262 osoby bezrobotne, zaś bezrobotnych z prawem do zasiłku 44 (w sierpniu 2017 roku było to analogicznie: 260 i 47; w lipcu 2017 roku: 255 i 49).

2.2. Przemoc w rodzinie

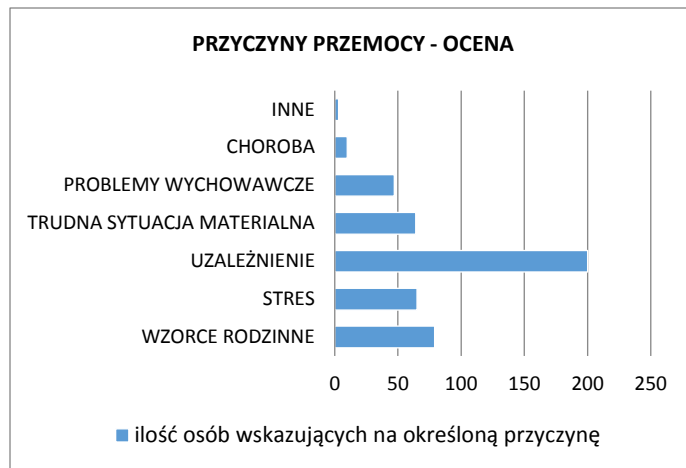
Zjawisko przemocy w nierozłączny sposób wiąże się z problemem alkoholowym występującym w rodzinach. Według danych statystycznych Policji większość sprawców fizycznego lub psychicznego znęcania się nad członkami rodziny działa pod wpływem alkoholu lub innych środków psychoaktywnych. Działania informacyjne w skali całego kraju oraz lokalne, w tym cykliczne kampanie „przeciw przemocy” przyczyniają się do zwiększenia wśród ofiar i świadków przemocy świadomości dotyczącej poznania swoich praw oraz nazw i adresów instytucji pomocowych.

Problem przemocy domowej na terenie gminy Dąbrówno do 2016 roku nie był poddawany bardziej wnikliwym i szczegółowym badaniom jakościowym i ilościowym. Zauważony został w ostatnim czasie, w związku z podjęciem szerszych działań adresowanych do rodzin borykających się z problemem uzależnienia. Zjawisko przemocy domowej „wypłynęło” również przy zacieśnianiu współpracy, pomiędzy służbami działającymi na rzecz rodziny, w ramach prac Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i rozszerzenia działań pomocowych Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jakie miało miejsce w okresie ostatnich dwóch lat. W badaniach przeprowadzonych w ramach diagnozy problemów społecznych w gminie Dąbrówno w 2016 roku, 20% ankietowanych udzieliło odpowiedzi, że zna osobiście przypadki rodzin, w których występuje problem przemocy domowej a 24% mieszkańców biorących udział w badaniu słyszało o tym, że w jakiejś konkretnej rodzinie dochodzi do przemocy. Wykres obrazuje wyniki badań w tym obszarze.

Wykres 3. Ocena występowania zjawiska przemocy domowej, wg wiedzy mieszkańców gminy Dąbrówno biorących udział w badaniu diagnozy problemów społecznych w gminie Dąbrówno, 2016 (Diagnoza problemów społecznych w gminie Dąbrówno)

W percepcji mieszkańców gminy problem przemocy domowej na terenie gminy Dąbrówno mocno powiązany jest z problemem uzależnienia od alkoholu. Mieszkańcy biorący udział w badaniach ankietowych właśnie **uzależnienie** wskazali jako **główną przyczynę przemocy w rodzinie**. Opinię taką wyraziło aż 65,2% ankietowanych. Drugim co do ważności czynnikiem odpowiedzialnym za zachowania przemocowe sprawców w ocenie badanych były: przekazywane **wzorce rodzinne** (wyboru takiego dokonało 25,7%) oraz **stres i trudna sytuacja materialna** (na tę przyczynę przemocy wskazało ok. 21% ankietowanych). Jako przyczynę, która również może mieć duży wpływ na przemoc domową uznali ankietowani także problemy wychowawcze (15% wyborów).

Wykres 4. Przyczyny zjawiska przemocy domowej, wg opinii mieszkańców gminy Dąbrówno biorących udział w badaniu. („Diagnoza problemów społecznych w gminie Dąbrówno”)

Jako najbardziej skuteczne formy pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową ankietowani wskazali: **konieczność izolowania sprawców od ofiar** przemocy, jako warunek konieczny i niezbędny (53,7% ankietowanych izolację konieczny i niezbędny (53,7% ankietowanych izolację sprawców przemocy uznało za istotną formę pomocy ofiarom przemocy); **leczenie uzależnień**, jako konsekwencję postrzegania przez ankietowanych, problemu przemocy domowej w powiązaniu przyczynowo – skutkowych z problemem uzależnienia (wskazania takiego dokonało 56,3% badanych) oraz **łatwiejszy dostęp do poradnictwa psychologicznego i terapeuty uzależnień** (42% opowiedziało się za zwiększeniem dostępności do pomocy specjalistów).

Z danych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrównie, wynika, że do 10 listopada 2017 roku, do przewodniczącej wpłynęło 16 formularzy „Niebieska Karta –A” wszczynających procedurę „Niebieskiej Karty”. Ponadto wpłynęły 4 formularze w rodzinach, w których procedura już się toczyła (wszystkie formularze wypełnione przez funkcjonariuszy Policji). W 14 przypadku procedura została uruchomiona przez funkcjonariuszy Policji, w 1 przez pracownika socjalnego i w 1 przypadku przez pracownika oświaty. Dla porównania w roku 2016, do Przewodniczącej wpłynęło 13 formularzy „Niebieska Karta –A”, wszczynających procedury „Niebieskiej Karty”.

Z powyższych danych wynika że zjawisko przemocy w Gminie Dąbrówno z roku na roku narasta i konieczne jest kompleksowe oraz wzmożone działanie wszystkich służb działających na rzecz rodziny. Niepokojący jest również fakt, iż osoby wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc

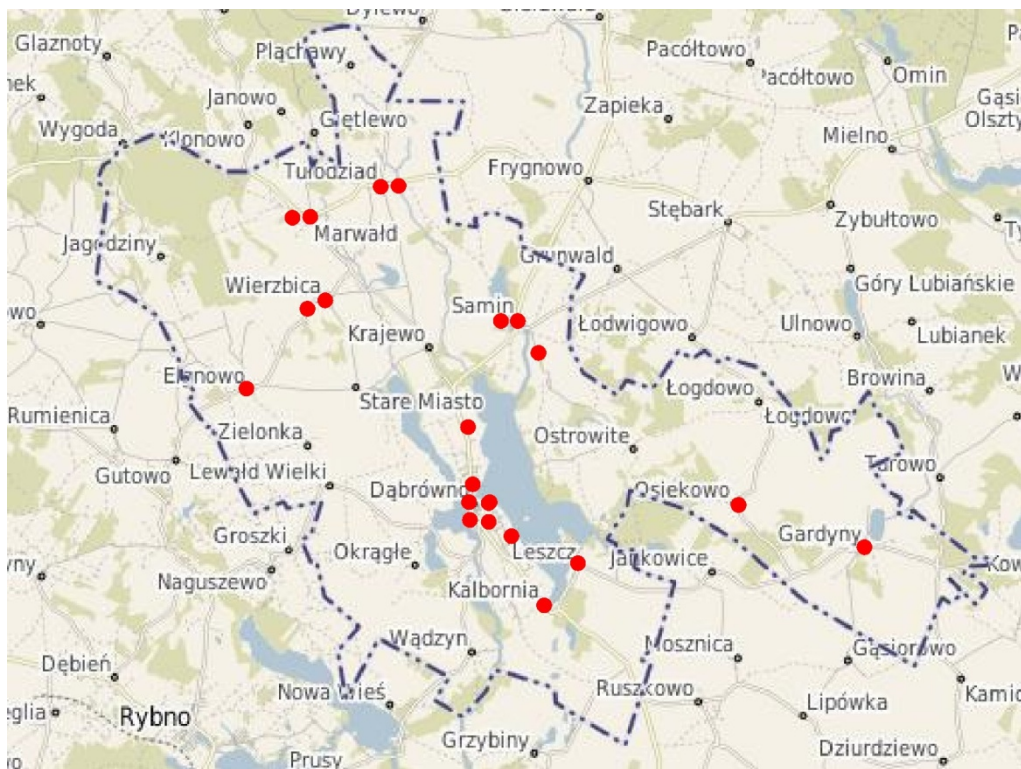
w rodzinie, w większości procedur dopuszczają się przemocy wobec rodziny po spożyciu alkoholu, co sugeruje, że jest to istotny problem w naszej Gminie. Z opinii członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrównie wynika również, że wciąż mała jest świadomość wśród

społeczności co do możliwości korzystania z bezpłatnej pomocy i zmiany sytuacji w rodzinie oraz praw osób pokrzywdzonych.

2.3. Dostępność napojów alkoholowych

Ustawowe ograniczenia dostępności alkoholu Zgodnie z zapisami art.12 ust.1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Rada Gminy ustala w drodze uchwały, dla terenu gminy liczbę punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, jak i w miejscu sprzedaży oraz zasady usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. „Liczba punktów sprzedaży, o których mowa w ust.1 , oraz usytuowanie miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych, powinny być dostosowane do potrzeb ograniczania dostępności alkoholu, określonych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych” Uchwała Rady Gminy Dąbrówno Nr VI/61/11 z dnia 5 maja 2011 r.

Na poniższej mapce zaznaczono orientacyjne punkty sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Dąbrówno.

Uchwała Rady Gminy Dąbrówno z dnia 11 maja 2011 (Uchwała Nr VI/61/11) określa liczbę /limit/ punktów sprzedaży napojów alkoholowych i wynosi 30 detal i 10 gastronomia. Na dzień dzisiejszy limit nie został wykorzystany. §2 ww. uchwały ustala następujące zasady usytuowania miejsc sprzedaży

i podawania napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscach i poza miejscem sprzedaży:

1) punkty sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nie mogą być usytuowane w odległości mniejszej niż 30m od: a) placówek oświatowo – wychowawczych, b) obiektów kultu religijnego, c) obiektów sportowych,

2) pomiaru odległości dokonuje się najkrótszą drogą wzdłuż ciągów komunikacyjnych od drzwi wejściowych miejsc określonych w pkt.1 do drzwi wejściowych miejsc sprzedaży lub podawania napojów alkoholowych.

Uchwały stanowią prawo miejscowe, regulują ponadto jeszcze inne ważne i istotne z zakresu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi działania (Uchwała Nr VI/61/11; Uchwała XV/144/2012).

Na terenie gminy znajdują się 3 szkoły podstawowe (Publiczna Szkoła Podstawowa w Dąbrównie, Publiczna Szkoła Podstawowa w Elgnowie i Publiczna Szkoła Podstawowa w Marwałdzie; klasy gimnazjalne zostały włączone do Publicznej Szkoły Podstawowej w Dąbrównie), obiekty kultu religijnego oraz obiekty sportowe. W gminie Dąbrówno zamieszkuje aktualnie 4.353 osób, obecnie na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypada 165 dorosłych. Aktualnie (w 2017 roku) na terenie gminy funkcjonuje 21 punktów sprzedaży alkoholu (sprzedaż alkoholu wg kategorii A prowadzą wszystkie punkty, sprzedaż alkoholu kategorii B – 15 punktów, kategorii C – 13).

W 2017 roku nie przeprowadzono kontroli punktów sprzedaży alkoholu, ponieważ zmiany na stanowisku pełnomocnika, członków GKRPA i zmiany w przepisach spowodowały zawieszenie realizacji zadania. W szkoleniu dotyczącym Kontroli punktów sprzedaży uczestniczył tylko jeden członek GKRPA oraz jeden pracownik UG odpowiedzialny za wydawanie pozwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Zadanie zostanie zrealizowane w roku 2018.

W 2017 roku wydano 3 postanowienia (pozytywna opinia GKRPA) w sprawie zaopiniowania wniosków o zezwolenie na sprzedaż alkoholu na terenie gminy. W przypadku jednego punktu sprzedaży alkoholu Gmina wszczęła procedurę cofnięcia pozwolenia.

W okresie 2012 – 2017 podjęto jedną decyzję w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Cofnięcie zezwoleń na sprzedaż alkoholu może mieć miejsce z powodu sprzedaży alkoholu osobom do lat 18; z powodu zakłócania porządku publicznego; z powodu nieprzestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości, w art.18 ust. 7 pkt 1-8; oraz z powodu przedstawienia fałszywych danych w oświadczeniu o wartości sprzedaży napojów alkoholowych.

V.3. ROZPOWSZECHNIENIE UZALEŻNIEŃ OD ALKOHOLU, NARKOTYKÓW I INNYCH I SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH ORAZ UZALEŻNIEŃ BEAHWIORALNYCH WŚRÓD MŁODZIEŻY GMINY DĄBRÓWNO

Nie jest znany aktualny stan rozpowszechnienia uzależnień od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień tzw. behawioralnych wśród młodzieży z terenu gminy Dąbrówno. Szczególnie trudne do oszacowania, nawet na podstawie ogólnopolskich badań jest zagrożenie uzależnieniem od narkotyków i tzw. dopalaczy. Z uwagi na wdrażaną w bieżącym roku szkolnym reformę edukacyjną, wiedza na temat ww. problemu staje się niezmiernie ważna przy planowaniu

i podejmowaniu działań profilaktycznych (zarówno tych z obszaru profilaktyki uniwersalnej jak i profilaktyki selektywnej). Uczniowie starsi pojawili się w szkole podstawowej, a zgodnie z prawidłowościami rozwojowymi, dzieci w tym okresie są szczególnie narażone na eksperymentowanie z używkami oraz podatne na wpływy rówieśnicze. Pamiętać należy również, że „dopalacze” są łatwo dostępne w sprzedaży internetowej.

Wobec powyższego stanu, koniecznym wydaje się zaplanowanie i przeprowadzenie w roku 2018 diagnozy rozpowszechnienia używek: alkoholu, narkotyków i dopalaczy wśród młodzieży z terenu gminy Dąbrówno. Badania takie zostaną przeprowadzone przy współudziale pedagogów szkolnych, a raport po diagnozie posłuży opracowaniu strategii działań profilaktycznych w ww. obszarach.

Odwołując się do danych ogólnopolskich możemy stwierdzić, że od początku realizacji cyklicznych ogólnopolskich badań ESPAD (1995 rok), nadal na pierwszym miejscu wśród najpopularniejszych narkotyków jest marihuana. Spośród uczniów trzecich klas gimnazjum, chociaż raz w życiu paliło marihuanę lub haszysz (przetwory konopi indyjskiej) 27,7% uczniów. Dla uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych analogiczny wskaźnik wynosi 53,2%. Odsetek osób uważających marihuanę i haszysz za łatwe do zdobycia, rośnie wraz z wiekiem. Tego typu odpowiedzi udziela ponad połowa (51,3%) uczniów z trzecich klas gimnazjum oraz trzy piąte (62,2%) ankietowanych z drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Dane te jednak wydaje się, że nie uwzględniają w wystarczającym stopniu specyfiki szkół wiejskich.

Niemal wszyscy badani słyszeli także o „dopalaczach”, jednak tylko 8,3% uczniów klas trzecich gimnazjów i 6,9% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych było kiedykolwiek w sklepie z „dopalaczami”. Odsetki uczniów, którzy kiedykolwiek używali dopalaczy są równie niskie (7,8% gimnazjalistów i 12,2% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). W ciągu ostatnich 30 dni „dopalaczy” używało 2% gimnazjalistów i 0,7% uczniów szkół ponadgimnazjalnych (wyniki badań „Młodzież 2016” CBOS, 2017). W tym obszarze również wyniki badań ogólnopolskich mogą jednak odbiegać znacząco

od rzeczywistości w szkołach wiejskich, gdzie właśnie dostęp do dopalaczy może być o wiele łatwiejszy aniżeli do narkotyków.

VI. DZIAŁANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Do zadań wójta zgodnie z art. 4 ust 3 ustawy należy powołanie Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Szczegółowe zadania Komisji zostały określone w załączniku Nr1 Zarządzenia Wójta nr Or.0050.49.2015 z dnia 11 sierpnia 2015 r. Można je ogólnie określić jako: 1. inicjowanie działań w zakresie określonym w ust.1 oraz podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, 2. kontrola zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wydają opinię w drodze postanowień stanowiące warunek wydania zezwolenia przez Wójta na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych.

Analiza sprawozdań z działań podejmowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazuje, że **w 2014 roku GKRPA nie skierowała żadnego z mieszkańców gminy Dąbrówno na badania w przedmiocie uzależnienia, nie przeprowadzono kontroli punktów sprzedaży alkoholu działających na terenie gminy**, nie prowadzono rejestru zgłaszających się po pomoc do Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego działającego przy GKRPA, nie działała grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym, utrzymujących abstynencję, nie został też skierowany ani jeden wniosek dotyczący podjęcia działań w związku z uzależnieniem, nie została skierowana żadna sprawa do sądu celem sądowego zobowiązania osoby uzależnionej do podjęcia leczenia odwykowego. Dane te wskazują, że **do 2014 roku „polityka” gminy w zakresie przeciwdziałania problemom uzależnienia polegała de facto na kreatywnym negowaniu występowania tego zjawiska.**

W roku 2015 nastąpił widoczny w dokumentacji sprawozdawczej „zwrot” w prowadzonej polityce gminy w tym zakresie. Aktywnie działać zaczął Punkt Konsultacyjno – Informacyjny przy GKRPA: zatrudniony został specjalista psychoterapii uzależnień (w wymiarze: 10 godzin miesięcznie), przeprowadzono 96 konsultacji, udzielono pomocy terapeutycznej 18 osobom, mieszkańcom gminy Dąbrówno. W roku 2015 odbyło się 12 posiedzeń Komisji. Na posiedzeniach Komisji po rozpatrzeniu wszystkich zgłoszeń, skierowano 43 wnioski dotyczące podjęcia działań w związku z występowaniem problemu alkoholowego. 4 osoby zostały skierowane na badania w przedmiocie uzależnienia, 4 wnioski zostały złożone do Sądu Rejonowego w Ostródzie, w sprawie zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego. Przeprowadzono również 1 kontrolę punktów sprzedaży alkoholu na terenie gminy Dąbrówno.

W 2016 roku wzrosła ilość działań podjętych przez Gminna Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Nadal funkcjonuje Punkt Konsultacyjno – Informacyjny przy GKRPA. W stosunku do

roku ubiegłego wzrosła ilość udzielonych konsultacji udzielonych przez terapeutę uzależnień (do 30 listopada 2016 roku udzielono 108 konsultacji, co stanowi wzrost o 12). Wzrosła też liczba osób, mieszkańców gminy korzystających z pomocy terapeuty w Punkcie do 22 (stan na dn. 30 listopada 2016 roku). W ramach działań Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego przy GKRPA w roku 2016 powstała grupa wsparcia dla osób z problemem uzależnienia utrzymujących abstynencję. Grupa liczy 8 osób, mieszkańców gminy, do 30 listopada 2016 roku odbyło się 19 spotkań grupy wsparcia. Wzrosła też ilość posiedzeń GKRPA – do listopada 2016 roku odbyło się 13 spotkań komisji, łącznie założonych zostało 80 teczek. Wzrost ilościowy dotyczył wszystkich działań szczegółowych podejmowanych przez GKRPA: do 30 listopada 2016 roku wzrosła ilość wniosków do podjęcia działań (46 wniosków, wzrost o 3 w stosunku do roku ub.), wrosła ilość skierowań na badania w przedmiocie uzależnienia (5 skierowań, wzrost o 1), skierowano 3 sprawy do sądu, 1 jest w trakcie przygotowania (w zw. z zobowiązaniem do podjęcia leczenia). W 2016 roku przeprowadzono również 1 kontrolę punktu sprzedaży alkoholu. Do 15 listopada 2017 roku odbyło się 13 posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, planowane jest jeszcze jedno spotkanie w grudniu 2017 roku. Wydano 27 wezwań przed GKRPA do mieszkańców gminy w związku z otrzymaniem wniosków o nadużywaniu alkoholu (dotyczyły 22 osób, przy czym niektóre osoby wzywano więcej, niż jeden raz). Zaproszono również 4 wnioskodawców, w celu uzyskania dodatkowych informacji.

Całość działań podjętych przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrównie jednoznacznie wskazuje na występowanie problemu uzależnienia wśród mieszkańców gminy, który do 2015 roku nie został prawidłowo zdiagnozowany.

Dynamikę zmian w tym zakresie obrazują dane z tabeli 5. Nadmienić należy, że rok 2016 był rokiem wyjątkowym pod względem dostępności pomocy psychologicznej dla mieszkańców gminy Dąbrówno, w związku z realizacją programu „zanim będzie za późno – przeciwko przemocy w Gminie Dąbrówno”.

	2015	2016	2017
Ilość konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym	96	108	75
Ilość osób objętych pomocą specjalistyczną	18	22	19
Ilość posiedzeń GKRPA	12	13	14
Ilość spotkań Grupy wsparcia		19	40

Tabela 5. Dane statystyczne dotyczące funkcjonowania Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego i GKRPA w Dąbrównie. Źródło: dane własne, GKRPA, 2017.

6.1. Zadania gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy: 1. Inicjowanie działań dotyczących realizacji Programu. 2. Współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. 3. Prowadzenie działalności informacyjnej,

służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych. 4. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w szczególności udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych i motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, kierowanie osób zgłoszonych do Komisji na specjalistyczne badania diagnostyczne (diagnoza choroby), kierowanie do sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, udział w postępowaniu sądowym. 5. Wydawanie opinii o zgodności z uchwałami Rady Gminy lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu, zgodnie z art. 18 ust. 8 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. 6. Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z zapisami Ustawy. 7. Udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy.

6.2. Zasady wynagradzania członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych

Za udział w posiedzeniu Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członek Komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 100,- zł (słownie: sto złotych). Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest lista obecności sporządzona na posiedzeniu Komisji.

VII. CEL I ZADANIA PROGRAMU

Ustawa o zdrowiu publicznym [Ustawa z dnia 11 września 2015 r. (Dz.U. z 2015 r., poz. 1916)] w art. 19 pkt 4 wprowadziła zmiany do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Między innymi art. 41 ust. 2 otrzymał brzmienie: „Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika”

7.1. Cel główny

Celem głównym Programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Dąbrówno; podejmowanie działań zmierzających do zmiany struktury spożycia i wzorów używania napojów alkoholowych oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

7.2. Zadania

Wykaz zadań realizowanych w ramach Programu zamieszczony jest w Rozdziale XII: Szczegółowy wykaz zadań realizowanych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja zadań w ramach Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla Gminy Dąbrówno finansowana będzie ze środków własnych Gminy pochodzących w 100% z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Dodatkowym źródłem finansowania mogą być inne środki, pozyskiwane zarówno przez Gminę, jak też realizatorów i partnerów, których wykaz zamieszczono w Rozdziale XII.

IX. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Za koordynację i realizację Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla gminy Dąbrówno odpowiedzialny jest Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii realizowany jest we współpracy z innymi podmiotami, w tym: 1) podmiotami i instytucjami realizującymi zadania z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w ramach swoich zadań statutowych, 2) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 3) organizacjami pozarządowymi, 4) organizacjami kościelnymi i związkami wyznaniowymi. Szczegółowy wykaz zadań Programu przedstawiony został w Rozdziale XII. W tabeli zawarte są zadania Programu wraz ze wskaźnikami ich wykonania oraz wskazani są realizatorzy zadań.

X. MONITOROWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ W GMINIE DĄBRÓWNO

Monitorowanie sytuacji w zakresie uzależnień od alkoholu i narkotyków stanowi podstawę do planowania działań profilaktycznych oraz oceny ich skuteczności. Monitorowanie zjawisk związanych z uzależnieniami na terenie gminy Dąbrówno polegać będzie w szczególności na: 1) przeprowadzaniu cyklicznych badań na temat skali uzależnień na terenie gminy; 2) ewaluacji realizowanych programów profilaktycznych i terapeutycznych, 3) analizie sprawozdań z realizacji zadań. Dane te są przydatne przy podejmowaniu decyzji dotyczących ewaluacji podejmowanych działań programowych oraz przy planowaniu kolejnych działań profilaktycznych mających na celu przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w środowiskach rodzinnych.

W roku 2018 zaplanowane zostały badania w dwóch obszarach: 1) badanie problemu inicjacji i spożywania alkoholu przez młodzież i 2) sytuacji braku tolerancji i odrzucenia przez rówieśników, w środowisku młodzieży ze starszych klas szkół podstawowych. Badaniami zostaną objęci uczniowie wszystkich szkół gminy Dąbrówno.

XI. REKOMENDOWANE DZIAŁANIA W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY

Analiza danych zawartych w części diagnostycznej Programu pokazuje, że istotnymi czynnikami sprzyjającymi rozwojowi uzależnień w gminie Dąbrówno są przede wszystkim: **przemoc, bezrobocie, niski status społeczno – materialny oraz nieprawidłowo funkcjonowanie rodzin.**

Koniecznym więc jest: 1) Intensyfikacja działań mających na celu zmniejszanie skali zjawiska przemocy w rodzinie, poprzez różne formy doskonalenia umiejętności i kompetencji społecznych, w tym rodzicielskich wśród grup ryzyka, 2) Prowadzenie działań profilaktycznych: realizacja programów profilaktyki selektywnej wśród grup szczególnie narażonych na uzależnienie (np. członków rodzin z problemem przemocy), 3) Prowadzenie profilaktyki selektywnej, skierowanej do grup młodzieży eksperymentującej z alkoholem 4) Realizacja działań profilaktycznych, w tym realizacja programów z zakresu profilaktyki uniwersalnej (szczególnie z wykorzystaniem programów rekomendowanych: www.parpa.pl, www.narkomania.gov.pl, www.ore.edu.pl oraz programów zalecanych, w ramach dobrych praktyk przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie), adresowanych do dzieci i młodzieży, 4) Kontynuowanie dobrych praktyk oraz poszukiwanie nowych form współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy, 5) Prowadzenie działań edukacyjnych, adresowanych do społeczności lokalnej, mających na celu zwiększenie świadomości na temat rozmiaru problemu alkoholowego w gminie, 6) Zwiększenie dostępności do pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i osób współuzależnionych, 7) Zwiększenie pomocy rodzinom z problemem przemocy domowej, 8) Podnoszenie kompetencji społecznych oraz umiejętności wychowawczych rodziców (wśród rodzin o niskim statusie społecznym).

XII. SZCZEGÓŁOWY WYKAZ ZADAŃ REALIZOWANYCH W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Do zadań własnych gminy, zgodnie z Ustawą z dn. 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r., poz. 487 j.t.), należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu (art. 41 ust. 1).

W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,

- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej. Zadania te są realizowane w ramach corocznie uchwalanych gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (rekomendacje PARPA 2018).

Ustawa o zdrowiu publicznym [Ustawa z dnia 11 września 2015 r. (Dz.U. z 2015 r., poz. 1916)] w art. 19 pkt 4 wprowadziła zmiany do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Między innymi art. 41 ust. 2 otrzymał brzmienie: **„Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.** Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika”

Realizując gminne programy, należy przestrzegać ustawowego wymogu, aby każde zadanie, które zostanie wpisane do gminnego programu, miało związek z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w rozumieniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ponieważ tylko na takie zadania mogą zostać wydatkowane środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o czym mówi art. 111 „W celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art. 41 gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18”.

W kontekście nowego brzmienia art. 41 , planując działania w ramach gminnych programów, należy jednocześnie uwzględnić zadania wskazane do realizacji przez Narodowy Program Zdrowia.

WYKAZ ZADAŃ REALIZOWANYCH W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Zadanie gminy zgodnie z ustawą ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU		
Działania	Wskaźniki	Realizacja kierunku działań określonego w Narodowym Programie Zdrowia
Prowadzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin: udzielanie pomocy osobom uzależnionym i członkom rodzin z problemem alkoholowym (przez terapeutę uzależnień i psychologa).	<ul style="list-style-type: none"> - ilość konsultacji specjalistycznych - ilość dyżurów psychologa i terapeuty uzależnień) 	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
Współpraca z poradniami specjalistycznymi (w tym poradniami leczenia uzależnień i współuzależnienia).	<ul style="list-style-type: none"> - ilość placówek zdrowotnych, świadczących pomoc dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem, z którymi nawiązana została stała współpraca 	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
Pomoc w organizacji i działaniu grup wsparcia dla osób uzależnionych na terenie gminy.	<ul style="list-style-type: none"> - ilość osób korzystających z pomocy grup wsparcia - ilość spotkań 	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
Prowadzenie działań edukacyjno – korekcyjnych dla sprawców przemocy domowej.	<ul style="list-style-type: none"> - ilość osób stosujących przemoc, uczestniczących w spotkaniach edukacyjno - korekcyjnych - ilość spotkań 	3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie motywowania do podjęcia leczenia odwykowego oraz kierowania do konkretnych placówek terapeutycznych.	<ul style="list-style-type: none"> - ilość posiedzeń komisji - ilość osób zmotywowanych do podjęcia leczenia 	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa

Zadanie gminy zgodnie z ustawą UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE, POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ, A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE		
Prowadzenie poradnictwa w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym dla: uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem, członków ich rodzin oraz osób doświadczających kryzysu, w tym z zaburzeniami emocjonalnymi	<ul style="list-style-type: none"> - ilość konsultacji specjalistycznych - ilość dyżurów psychologa i terapeuty (uzależnień) 	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne 2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych 3.1.1 Edukacja Zdrowotna 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
Wspieranie programów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży, realizowanych na terenie placówek edukacyjnych na terenie gminy.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci i młodzieży objętych programami socjoterapeutycznymi 	2.3.2 Profilaktyka selektywna 3.2.2 Profilaktyka selektywna
Organizacja i dofinansowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje realizatorów Programu.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających ze szkoleń 	2.2 Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii 3.1.2 Szkolenie kadr
Przeprowadzenie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych z terenu gminy Dąbrówno.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób biorących udział w szkoleniu - liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w których sprzedawcy zostali objęci szkoleniem 	3.1.1 Edukacja Zdrowotna 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
Przeprowadzenie szkoleń i konferencji dla osób zawodowo zajmujących się działaniami profilaktycznymi i terapeutycznymi.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób, realizująca działania profilaktyczne i terapeutyczne w gminie, uczestnicząca w szkoleniach i konferencjach - ilość szkoleń i konferencji 	2.2 Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii 3.1.2 Szkolenie kadr
Pomoc prawna adresowana do osób doświadczających przemocy domowej, osób uzależnionych i współuzależnionych (w ramach współpracy z radcą prawnym zatrudnionym w Urzędzie Gminy).	<ul style="list-style-type: none"> - liczba udzielonych porad prawnych 	3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa

Realizacja warsztatów i szkoleń dla rodziców z zakresu prawidłowego pełnienia funkcji rodzicielskich i przeciwdziałania przemocy domowej (wzmacnianie czynników chroniących)	<ul style="list-style-type: none"> - ilość warsztatów i szkoleń dla rodziców - liczba rodziców, uczestniczących - w warsztatach - i szkoleniach podnoszących kompetencje rodzicielskie - ilość placówek zaangażowanych w realizację zadania 	3.1.1 Edukacja Zdrowotna 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
Ścisła współpraca nauczycieli, wychowawców, pedagogów, pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, policjantów, kuratorów sądowych w zakresie przeciwdziałania przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> - ilość spotkań roboczych w ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego 	3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
Zadanie gminy zgodnie z ustawą PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ I EDUKACYJNEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII, W SZCZEGÓLNOŚCI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY, W TYM PROWADZENIE POZALEKCYJNYCH ZAJĘĆ SPORTOWYCH, A TAKŻE FINANSOWANIE DZIAŁAŃ NA RZECZ DOŻYWIANIA DZIECI UCZESTNICZĄCYCH W POZALEKCYJNYCH PROGRAMACH OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH		
Realizacja programów profilaktyki uniwersalnej, w tym uwzględniających tematykę uzależnień behawioralnych, nowych środków psychoaktywnych tzw. „dopalaczy” oraz problematykę palenia tytoniu, ze szczególnym uwzględnieniem programów z <i>Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego</i> (prowadzonego przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, PARPA, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Instytut Psychiatrii i Neurologii).	<ul style="list-style-type: none"> - ilość realizowanych programów profilaktycznych - ilość podmiotów realizujących programy profilaktyczne - liczba dzieci - i młodzieży biorącej udział w programach profilaktycznych - liczba rodziców i opiekunów biorących udział w programach profilaktycznych 	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 3.2.1 Profilaktyka uniwersalna
Realizacja programów profilaktyki selektywnej i wskazującej, w tym programów uwzględniających problematykę nowych środków psychoaktywnych tzw. „dopalaczy”, ze szczególnym uwzględnieniem programów z <i>Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego</i>	<ul style="list-style-type: none"> - ilość realizowanych programów profilaktycznych - ilość podmiotów realizujących programy profilaktyczne - liczba dzieci i młodzieży biorącej udział w programach 	2.3.2 Profilaktyka selektywna 2.3.3 Profilaktyka wskazująca 3.2.2 Profilaktyka selektywna 3.2.3 Profilaktyka wskazująca

(prowadzonego przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, PARPA, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Instytut Psychiatrii i Neurologii).	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodziców i opiekunów biorących udział w programach profilaktycznych 	
Realizacja działań minimalizujących występowanie ryzykownych zachowań wśród dzieci i młodzieży poprzez kształtowanie i wzmacnianie czynników chroniących w ramach realizacji programów rozwoju osobistego i społecznego	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób biorących udział w programach - ilość podmiotów realizujących programy 	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 2.3.2 Profilaktyka selektywna 3.2.1 Profilaktyka uniwersalna 3.2.2 Profilaktyka selektywna
Wspieranie realizacji konkretnych programów profilaktycznych adresowanych do konkretnych grup (dzieci i młodzież), realizowanych w świetlicach wiejskich – realizatorzy zatrudnieni na umowę zlecenie.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób biorących udział w programach - ilość podmiotów realizujących programy 	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 2.3.2 Profilaktyka selektywna 3.2.1 Profilaktyka uniwersalna 3.2.2 Profilaktyka selektywna
Przeprowadzenie badań społecznych dotyczących używania alkoholu i narkotyków oraz zagrożeń uzależnieniami behawioralnymi wśród młodzieży gminy Dąbrówno.	<ul style="list-style-type: none"> - ilość przeprowadzonych badań - ilość osób biorących udział w badaniach 	2.5 monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania substancji odurzających, substancji psychotropowych i nowych środków psychoaktywnych oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych 3.4 Diagnozowanie i badanie zjawisk związanych z używaniem alkoholu
Promowanie abstynencji i zdrowego stylu życia, w szczególności poprzez: <ol style="list-style-type: none"> 1) realizację pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego 2) organizację kampanii edukacyjnych 3) organizację festynów rodzinnych 4) publikacji wyników badań dotyczących uzależnień 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowo – rekreacyjnych - ilość kampanii edukacyjnych - ilość festynów rodzinnych i miejsc organizacji - ilość publikacji prasowych, artykułów, informacji on-line o tematyce uzależnień 	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne 3.1.1 Edukacja Zdrowotna
Przeprowadzenie społecznej kampanii przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu wśród dorosłych mieszkańców gminy	<ul style="list-style-type: none"> - ilość placówek która wzięła udział w kampanii 	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne 3.1.1 Edukacja Zdrowotna

Dąbrówno.		
Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych i informacyjnych o tematyce uzależnień.	- ilość zakupionych materiałów informacyjnych oraz literatury fachowej	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne 3.1.1 Edukacja Zdrowotna
Dofinansowanie dożywiania dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach profilaktycznych.	- liczba uczestników zajęć	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 2.3.2 Profilaktyka selektywna 3.2.1 Profilaktyka uniwersalna 3.2.2 Profilaktyka selektywna
Zadanie gminy zgodnie z ustawą WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH, SŁUŻĄCEJ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH		
Wspieranie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych lokalnych organizacji pozarządowych, działających na terenie gminy Dąbrówno.	- ilość organizacji włączonych w działania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	3.1.1 Edukacja Zdrowotna 2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 2.3.2 Profilaktyka selektywna 3.2.1 Profilaktyka uniwersalna 3.2.2 Profilaktyka selektywna 2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne
Budowanie lokalnych koalicji działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, poprzez porozumienia z innymi samorządami, zwłaszcza z gminami sąsiadującymi przy współpracy z samorządem województwa.	- ilość lokalnych koalicji działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	3.1.1 Edukacja Zdrowotna
Zadanie gminy zgodnie z ustawą PODEJMOWANIE INTERWENCJI W ZWIĄZKU Z NARUSZENIEM PRZEPISÓW OKREŚLONYCH W ART. 131 I 15 USTAWY ORAZ WYSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM W CHARAKTERZE OSKARŻYCIELA PUBLICZNEGO		
Kontrola zgodności oświadczeń składanych przez przedsiębiorcę i kwoty opłaty.	- ilość podmiotów, z którymi odbyły się konsultacje i kontrola zgodności składanych oświadczeń	3.1.3 Zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów
Zadanie gminy zgodnie z ustawą WPIERANIE ZATRUDNIENIA SOCJALNEGO		
Współpraca z Centrum Integracji Społecznej w Ostródzie	- ilość uczestników programu zatrudnienia socjalnego z terenu gminy Dąbrówno objętych reintegracją	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa

Realizatorami i partnerami w realizacji wyżej wymienionych działań będą:

Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Dąbrówno

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrównie

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Dąbrównie

Specjaliści ds. uzależnień w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrównie

Gminny Ośrodek Zdrowia w Dąbrównie

Urząd Gminy Dąbrówno

Publiczna Szkoła Podstawowa w Dąbrównie

Szkoła Podstawowa w Elgnowie i Marwałdzie

Komisariat Policji w Dąbrównie

Sąd Rejonowy w Ostródzie

Porania Leczenia Uzależnień w Działdowie i Ostródzie

Lokalne organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe

Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii – Ośrodek Rozwoju Edukacji